

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32,—
polletno Din 16,—, četrt-
letno Din 9,—, inozemstvo
Din 64,—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000,—, pol stra-
ni Din 1000,—, četrt strani
Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—
1/16 str. Din 125,—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

„Svete pravice“ manjšin

S temi besedami se je zavzemal za varstvo narodnih manjšin zunanji minister Nemčije dr. Curtius. Bilo je to 16. septembra t. l. v Ženevi. Vprašanje narodnih manjšin je ena izmed glavnih točk v delovnem programu nemške zunanje politike. Potom nemških narodnih manjšin hočejo Nemci razširiti svoj političen vpliv preko tujih držav. Zato so njihove težnje posvečene namenu, da se nemške narodne manjšine vsepovsod ojačajo z manjšinskim varstvom.

V to srho se skrbljivo in neutrudljivo poslužujejo Društva narodov. Največ prošenj, protesov in zahtev prihaja temu Društvu iz nemških krogov.

Nobenega zasedanja Nemci ne opuste, da bi ne sprožili vprašanja narodnih manjšin. Tudi septembersko zasedanje je porabil nemški zunanji minister dr. Curtius, da je zopet načel to vprašanje. Na seji političnega odbora Društva narodov 16. septembra je dr. Curtius kritiziral postopanje Društva narodov pri rešitvi prošenj in protestov narodnih manjšin. V svojem govoru je spomnil na besede nekdanjega angleškega zunanjega ministra Hendersona: »Pogodbe za varstvo manjšin so nujnost za vzdrževanje miru. Varstvo manjšin nima naroden, marveč ima mednarodni značaj.«

Nato je dr. Curtius o tem vprašanju in o dolžnosti, ki jo ima glede na njegovo rešitev Društvo narodov, rekel naslednje: »V bodočnosti se bo moralo še marsikaj storiti, da se zagotovi brezhibna izvršitev manjšinskega varstva. Na vsak način ne bo smelo Društvo narodov s svojim delom v tej stvari popustiti z ozirom na svete pravice manjšin in na jamstveno dolžnost Društva narodov ter na duševni položaj, ki se v njem nahajajo manjšine zlasti v Evropi.«

Besedo kot tako odobravamo, ne moremo pa odobravati namena, ki ga imajo Nemci, ko govorijo take in slične besede. »Svete pravice manjšin!« Da, svete so in morajo biti pravice manjšin, in sicer vseh narodnih manjšin! Nemcem pa so svete samo pravice lastnih manjšin, slovanske manjšinske pravice pa teptajo v blato. Kaj vse storijo Nemci v naši državi in tudi izven njenih mej, da se nemški manjšini v naši državi da nemško-narodno šolstvo in možnost kulturnega razvoja! Ugodnost, ki jim jo je dala naša drž., izrab-

ljajo Nemci do skrajnosti, hoteč v nemško šolo potisniti otroke, ne samo nemških, marveč tudi slovenskih staršev, ki so narodno-nezavedni ali pa gospodarsko odvisni. Tako Nemci v naši državi poskušajo pojem narodno-manjšinskega varstva raztegniti na gojitev in okrepitev nemškutarstva.

Tako pojmujejo Nemci »svete pravice« manjšin, kadar so oni subjekt (nositelj) teh pravic. Kadar pa bi morali te pravice dati slovanskim manjšinam, pa izgine »svetost« teh pravic kakor kafa. Mesto, da bi jim dali pravice, pa jih tlačijo do narodne smrti. Najizrazitejši in obenem najžalostnejši dokaz so Slovenci na Koroškem. Niti ene slovenske šole ni na Koroškem. Vse šole, vse prosvetne naprave in sploh vse, kar pride od nemške strani, ima namen ponemčiti koroške Slovence. Spričo takih dejstev si vi, gospodje Nemci, upate govoriti o »svetih pravicah« manjšin!

*

Kadar se kmetje združujejo ...

(Dopis s ptujskega polja.)

Da, tako je prav! Tako, kakor so storili naši kmetje s širnega ptujskega polja. Zbrali so se, da skušajo sami rešiti svoj težek položaj. Spoznali so, da ne pomaga samo tarnati in jadikovati, temveč, da je predvsem treba dela.

Skrb za obstoj slovenske kmetije, skrb, kako bodo plačevali davke, delavce, kako za zimo oblekli in obuli svojo družino, ta skrb jih je prignala v nedeljo 6. septembra v prijazne Cirkovce, da se pogovorijo med seboj, kaj storiti v lastno gospodarsko obrambo.

Nad 300 kmetov se je zbralo, ki so po temeljiti in vsestranski razpravi sklenili, da si ustanovijo zadrugo, ki jim bo najboljša pomočnica v sedanjih težavah.

Ali bo zadruga za to res sposobna? Ako bodo kmetje ostali vnaprej tako složni, kakor so to pokazali do sedaj, ako se bodo zavedali, da za dano korist zadruga od svojih članov tirja dolžnosti, potem: da! Ako pa bodo nesložni in se posamezniki dali voditi od sebičnosti, potem jim tudi zadruga ne bo mogla dosti pomagati.

V pojasnilo, kako more kmeta samo sloga rešiti, naj služi sledeči primer: V početku letošnje sezone v prodaji krompirja, je bila cena krompirju 1 Din

za kg. V teku treh ali štirih tednov so to ceno prekupci in trgovci znižali na 60 par za kg. Ko so pri tej nizki ceni kmetje začeli tarnati, da je le prenizka, se jim je zagrozilo: »Čez teden dni boste morali dati vaš krompir za 50 par.« Kmetje so tem nakanam zaenkrat prekrizali račun. Vsi so se kakor en moč temu odločno uprli in izjavili, da za to ceno ne dajo svojega težko in z žuljavimi rokami pridelanega krompirja. In res, uspeh ni izostal. Že takoj drugi dan se je dvignila cena krompirju na 75 par in danes že plačujejo nekateri trgovci 1 Din.

Naš kmet ne pretirava cene svojih pridelkov, to pravico pa ima in jo mora imeti, da dobi za svoje pridelke ono, kar mu gre. Pridelava krompirja stane danes kmeta najmanj 75 par za kg. Mislim, da je popolnoma upravičeno, da zahteva, da zasluži pri 1 kg pridelanega krompirja vsaj 25 par.

Je pa krompir danes tisti kmetijski pridelek v naši državi, pri katerem ni nadprodukcije. Ravno tako pa se tudi ni treba bati konkurence od zunaj, ker je naš krompir zaščiten z uvozno carino, tako da je pri ceni 1 Din za 1 kg dosti cenejši, kakor pa tuji uvoženi krompir.

Končno pripominjam, da je treba skicijo, ki je prišla naravnost od obupanih in že napol obubožanih kmetovalcev prav toplo pozdraviti. Dolžnost nas vseh je, da jo tudi z vsemi našimi močmi podpremo. Zavedati se namreč moramo, če bomo rešili kmeta iz današnjega težkega položaja, bomo s tem rešili tudi našo lastno eksistenco in gospodarski obstoj in napredek našega ljudstva.

Kmetovalcem iz ostalih krajev bi bilo priporočati, da posnemajo v tem oziru svoje sotrpine s ptujskega polja.

*

Pregled neuspelega puča heimwehroycev v Avstriji. V noči od sobote na nedeljo (od 12. na 13. septembra) je razglasil vodja avstrijske oborožene organizacije »Heimwehr« dr. Pfrimer, advokat v Judenburgu in mariborski rojak, vstajo proti vladi avstrijske republike. Da se Pfrimerjeva nakana ni posrečila, gre zahvala avstrijski redni vojski in žandarmeriji. V Leobnu. Bru-

ku in v dolini Mure so se bile zbrale dobro oborožene čete »Heimwehra«. Čete so zasedle po nalepljenju od doktor Pfrimerja podpisanega proglasa na Avstrijce, ki je oznanjal prevzem oblasti v državi po dr. Pfrimerju, manjša mesta, kraje, glavarstva in županstva po Gornjem Štajerskem. Državi zvesti organi so javili puč na pristojna mesta, odkoder sta se pripeljala na ogrožena mesta tekom par ur vojaštvo in policija kot podpora žandarjem. Vrhutega so še bili odposlanci iz Gradca in Linca leteči napadalni bataljoni. Tekom nedelje 13. septembra se je posrečilo ukrotiti »Heimwehr«. Po največ je že zadostoval prihod vojaštva, da so se predali ali odstranili heimwehrovci. Samo v Kapfenbergu je došlo do spopada med heimwehrovci ter delavstvom. Pri tej priliki sta bila ubita dva delavca, eden pa težko ranjen, a je pozneje umrl. V ostali Avstriji je prišlo do prevratnih poskusov edino na Gornjem Avstrijskem v Eferdingu, v bivališču drugega heimwehrovskega poveljnika in bivšega avstrijskega notranjega ministra kneza Starhemberga. Tudi tukaj je bil vsajni poskus takoj zatrt. Tekom par ur zmagovita vlada je odredila takojšnjo aretacijo glavnih krivcev: dr. Pfrimerja, ki je pobegnil preko Radgone s svojo celo družino v rojstno mesto Maribor, kjer se je nastanil pri svoji sestri, kneza Starhemberga, ki sedi v zaporu v Linzu, in vodjo heimwehrovskega štaba inženjerja Rauterja. Pod ključem je še tudi več drugih vodilnih članov »Heimwehra«.

Izza kulis vstaje »Heimwehra«. Heimwehrovski udar je bil zasnovan široko in se je ponesrečil le radi nestrpnosti Pfrimerja in načelnika štaba inženjerja Rauterja, ki sta začela prezgodaj v bojazni, da bi ju ne prehitel glede zmage ter slave kateri drugi voditelj »Heimwehra«. Kam vodijo prvotne niti puča, nam pojasnjuje dejstvo, da je bil dr. Pfrimer pravni svetnik velikega nemškega podjetja v Leobnu Alpine-Montangesellschaft, ki je zalagala »Heimwehr« z denarjem. Omenjena družba je bila zopet v zvezi s težko industrijo v Porenju ter na Westfalskem v Nemčiji, ki podpira denarno nemške narodne socialiste pod vodstvom znane ga kričača Hitlerja. Avstrijski heimwehrovci in nemški hitlerjevci so bili glede udara na avstrijsko vlado v tesni zvezi. Končni cilj puča je bil pač ta, izvesti hitro in nasilnim potom že dolgo zaželeno priklonitev Avstrije k Nemčiji.

Posledice udara za Avstrijo. Sicer izredno naglo udušeni udar je vendar škodoval ugledu Avstrije v inozemstvu. Avstrija se poteguje baš sedaj za veliko posojilo v Ženevi in radi tega se je podal kancler dr. Buresch takoj po potlačenju vstaje v Ženevo, da omili z osebnim posredovanjem neugoden vtis, ki ga je povzročila v ženevskih krogih heimwehrovska revolucija. Najbrž se bo z vstajo bavilo Društvo narodov, ker dejansko Avstrija ni razorožena v tej meri, kakor to določa mirovna pogodba. Dr. Buresch si prizadeva, da bi prepričal ženevsko gospodo, da nista orožje in municija, s katero je razpokal

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC

» to
znamko

**Dobi
se
v le-
karnah**

» to
znamko

**Vzemite
le plom-
birani
zavoje**

Zares preizkušeno dobro sredstvo
za čiščenje krvi, želodca, črevesja.
Proizvaja lekarna Bahovec, Ljubljana

»Heimwehr« iz Avstrije, ampak sta bila vtihotapljena.

Posledice revolucije za »Heimwehr«. Avstrijska vlada bo morala razpustiti obe oboroženi obrambni organizaciji: »Heimwehr« in pa socijaldemokraški »Schutzbund«. Po časopisnih poročilih bo predložila vlada parlamentu zakonski načrt za zaščito države.

Kaj je bil pravi vzrok popolnega poloma heimwehrovske organizacije? Dr. Pfrimer je izjavil v Mariboru, da je vzrok polomije njegove akcije — izdajstvo in nevošljivost. Avstrijsko časopisje pa trdi, da je zakrivila v očeh celega sveta tolikanj smešno polomijo nesposobnost vojaškega vodstva »Heimwehra«.

Madžarska bo zvišala davke. Madžarska je zaprosila Društvo narodov za večje posojilo. Ker pa inozemski kapitalisti ne dajejo posojil na slepo, proučuje poseben odbor finančnih izvedencev gospodarski položaj Madžarske. Odbor je dognal, da bo znašal primanjkljaj v letošnjem proračunu 240 milijonov pengó. V srho uravnovesenja proračuna bo znižala vlada plače državnih uradnikov od 10—15%. Vpeljan bo dohodninski davek na zasebne plače, ki bo znašal 1—2%. Hišni davek se bo zvišal za 10%, prometni se dvigne od 2 na 3%.

Naziv republikanske Španije. Ustavotvorna skupščina je izglasovala 16. septembra s 170 proti 152 glasovi novi naziv države, ki se bo odslej imenovala: Liberalno-demokratska-republika.

Avtonomistična gibanja na Španskem in republikanska ustavotvorna skupščina. Avtonomistično gibanje na Španskem ni le omejeno na Katalonijo, ampak se širi z neugnano silo tudi po baskijskih pokrajinah. Ministrski predsednik Zamorra se trudi, da bi sprejela ustavotvorna skupščina avtonomistično pravo gotovih provinc v novo ustavo, a se temu upira centralistična večina. Ako Zamorra ne bo uspelo, da bi prepričal večino o umestnosti svojega predloga, potem bo sklenila večina, da se sprejme ustavo neizpremenjeno po predloženem centralističnem načrtu in za ta slučaj bo prišlo do ostrega preloma med centralisti in avtonomisti. Sploh so po Španiji že na dnevnem redu avtonomistične demonstracije in napovedi o splošnih stavkah, katere kroti vlada le še z ostrimi nastopi policije in orožništva.

Vodja indijskih nacionalistov Ghandi došel v London. Indijski ustavni odbor se je sestel v Londonu 15. septembra. Ob tej priliki je govoril voditelj indijskega naroda Ghandi, ki je poudarjal, da želi združenje med Anglijo in Indijo. Posebno pa je podčrtal zahtevo indijskega naroda po svobodi. Indijsko prebivalstvo, ki šteje eno petino vsega prebivalstva na svetu, se ne bo tolikanj ponižalo, da bi ga tlačil kak drug narod, ker tudi Indijci priznavajo enake pravice za vsak narod. Po sporazumu med Anglijo in Indijo bo slednja Angležem dragocen zaveznik in prava pomoč za ureditev državnega proračuna.

Uper angleških mornarjev. Angleška vlada zasleduje cilje obče štednje in so bile v tem smislu tudi znižane mornariške mezde za 50%. Tej uredbi so se uprli mornarji 16 vojnih ladij in niso marali izpolniti povelja, da bi bili odpluli iz luke. Radi upora so bili prekinjeni manevri vojnega brodograja. Vlada je pooblastila admirale, naj stavijo predloge, da se odstranijo trdote pri znižanju mornariških mezd.

Italijanski nastop v vsilicami v Tripolitani. Severnoafriška italijanska kolonija Tripolis je neprestano ognjišče uporov arabskih plemen proti italijanskim vsiljencem. Italijani zatirajo upore s silo. Pred kratkem je bil s pomočjo zasede ujet od italijanske konjice vodja vstaških Arabcev, 70 letni Amar el Muktar. Italijanski general Graziani je postavil jetnika pred preki sod, ki je obsodil starca radi izdajstva in ponovnega upora na smrt. Dne 16. septembra je bil Amar el Muktar obešen. Izvršitev smrtne kazni je izvala ogorčenje celotne kulturne javnosti.

Pesem orožja na Daljnem vzhodu. Letos julija je bil umorjen v Mandžuriji japonski kapitan. Radi tega umora je zahtevala Japonska od Kitajske vlade v Nankingu vsa mogoča zadoščenja. Kitajci so zadevo omaloževali, nekako prezrli in Japonci so izzivali sedaj oborožen spopad med četami obeh držav v Mandžuriji. Japonci so zasedli Mukden, kar razburja ne samo Kitajce, ampak tudi Ruse. Pesem orožja na Daljnem vzhodu bo skušalo poravnati Društvo narodov, ki baš sedaj zboruje v Ženevi.

*

Napad na madžarski vlak.

O napadu na madžarski ekspresni vlak v noči 3. septembra smo že zadnjič poročali. Strašen zločin je bil izvršen pri železniškem mostu Bia-Torbogy, 39 km od Budimpešte s pomočjo peklenkega stroja. Eksplozija je pogrnala vlak v zrak, 6 vagonov se je zgrudilo preko 30 m visokega mosta. Grozen zločin je zahteval 29 čisto raztrganih človeških žrtev in 15 težko ranjenih. Že zadnjič smo beležili, da so našli v kovčku ne daleč od napada listek z grozljivo napovedjo še nadaljnjih nečloveških zločinov nad nedolžnimi žrtvami. Strokovnjaki glede razbiranja pisav so dognali, da gre za izobražene

ga in peklensko zlobnega zločinca. Pisavo je skušal atentator ponarediti, ker je bila njegova pisava oblastem že znana. Oblast je razpisala na izsleditev krivca 50.000 pengö. Na podlagi pisave na zgoraj omenjenem listku v kovčku sklepajo, da bi naj bil atentator 26 letni elektrotehnik in mehanik Martin Leipnik, rodom iz Budimpešte. Že z 19. letom je zapustil Madžarsko in odšel v Pariz, kjer je v letih 1924-25 obiskoval tamošnjo šolo za komunistične agitatorje. Leta 1926 je bival na Dunaju in sodeloval pri komunističnem glasilu »Rote Fahne«. Leta 1927 se je zopet vrnil v Budimpešto in ustanovil tamkaj mlado komunistično skupino, kateri je načeloval do spomladi leta 1928. Skupno s približno 100 člani te mladinske organizacije je bil aretiran in je presedel 8 mesecev v zaporu. Decembra 1928 se mu je posrečilo pobegniti iz zaporov in zbežati v inozemstvo. Od tedaj je bival na Češkoslovaškem in deloma tudi v Nemčiji. Po napadu se je posrečil Leipniku pobeg na Čehoslovaško, kjer ga sedaj zasledujejo. V celem je bilo aretiranih radi napada 50 sumljivih oseb, od katerih je 13 inozemcev. Nobenemu od zaprtih niso mogli dokazati, da je bil v kaki zvezi z atentatom. Smrtne žrtve zločina so bile prepeljane v Budimpešto in svečano pokopane v skupnem grobu 17. septembra. Nadalnja preiskava je še ugotovila, da je imel osumljeni Martin Leipnik pomagače, ki jih iščejo med njegovimi prijatelji. Policija je našla sledove, da je neki znani komunist iz Torbagya, ki ga nekaj časa ni bilo v domovini, prišel tik pred napadom zopet v Torbagy. Kot odgovor na zasledovanje napadalca na ekspr. vlak so izropali komunisti na sredini Budimpešte v noči od 16. na 17. septembra največjo trgovino orožja. Vlomilci so le odnesli orožje, denar so pustili. Radi te drznosti je javnost upravičeno vznemirjena, ker se boji novih atentatov.

*

V Španiji se položaj Cerkve dnevno izboljšuje. Vlada je uvidela potrebo, da se mora s Cerkvijo kolikor mogoče sprijazniti. Do tega prepričanja jo je dovedlo ne lastno življenje, ki je po večini svobodomiselnost, framasonsko in socialistično, torej Cerkvi neprijazno. Prevladal je v vladnih krogih preudarek, da ima država večjo škodo, ako je v borbi s Cerkvijo, večjo korist pa, ako živi s Cerkvijo v miru. Od preganjanja Cerkve bi imeli največji profit komunisti in najzagrizenejši socialisti, s katerimi ima vlada že dovolj težke borbe. Poleg tega so se začeli katoličani krepko organizirati v obrambo svojih pravic. Uvideli so, da nimajo od vlade ničesar pričakovati, marveč si morajo vsako pravico izvojevati. Tako je drugod po svetu, zlasti je tako sedaj v Španiji. Organizacije katoličanov dnevno napredujejo ne samo na

severu, marveč tudi v drugih pokrajinah države. Tega se je vlada preplašila in zato je postala napram Cerkvi obzirnejša.

Kulturni boj v Litvi se nadaljuje. Pričakovalo se je, da bo novemu papeževemu nunciju dr. Faiduttiju uspelo zaježiti boj liberalne vlade proti Cerkvi. Dejstva pa kažejo, da žalibog ni tako. Vlada na drugih poljih troši denar na široko in globoko, napram Cerkvi pa hoče izvajati načelo največje štedljivosti. Sedaj namerava ukiniti na bogoslovni fakulteti vseučilišča stolice za tiste predmete, ki se poučujejo na filozofski fakulteti. Cerkev pa temu nasprotuje, pozivajoč se na konkordat, ki je uredil vprašanje teološke fakultete, katero se torej brez pristanka Cerkve ne more drugače urediti. Liberalnim nacionalistom, ki so sedaj na vladi, je jako neljubo, da se je prejšnji diktator Voldemaras pridružil krščanskim demokratom v njihovi borbi za svobodo in pravice Cerkve.

Najstarejše slike v naši državi so našli v samostanu v Studenici v južni Srbiji. Tamkaj je letos profesor obrtne šole v Zagrebu Milenko Durič preiskoval starodavno cerkev sv. Nikolaja. Čisto slučajno je pod padajočim ometom opazil košček neke freske (slike na presno) in ko je z veliko pazljivostjo naprej luščil preperelo malto, je odkril dobro ohranjeno sliko, ki predstavlja Jezusov vohod v Jeruzalem. Ko je Durič nadaljeval svoje delo, je razkril še večjo sliko, predstavljajočo svete žene ob Jezusovem grobu, in sliko, ki predstavlja sv. Janeza. Slike so iz 12. stoletja.

Ruše. Naš romarski shod, ki se je vršil pred tedno nedeljo dne 13. t. m., je dokazal, da je še slovensko ljudstvo verno. Saj so kljub slabemu vremenu (v soboto je skoraj celi dan lilo) prihajale množice od blizu in daleč častiti Mater božjo. In tako potolažene so se po dobro opravljeni spovedi vračale na svoje domove, se jim je bralo z vedrih obrazov. Gamljivo pa je bilo zlasti slovo romarskih procesij od nebeške Matere. Skoraj se niso mogle ločiti od nje. Ali nebeška Kraljica je to videla in gotovo jim bo poplačala toliko ljubezen s svojo priprošnjo pri Bogu. — Žeparji pa nikdar ne počivajo in tako so tudi pri nas marsikoga olajšali za denarnico in denar. Človek mora biti ob takih prilikah pač previden in pazljiv. — Kako se sliši in vse kaže bomo imeli 18. oktobra tega leta otvoritev in blagoslovitev nove šole. Blagoslovil nam jo bo presvetli pomožni škof Lavantinski dr. Ivan Jožef Tomažič. Zanimiva pa bo na novi šoli spominska plošča desete obletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Šola sama bo namreč najlepši spomenik te obletnice. — Že mislijo nekateri, da naša stolpna ura ne bo nikdar več pravilno kazala in bila, kajti že 10 dni, oziroma še več potem, ko smo dobili nove zvonove, počiva. Toda ti nekateriki naj bodo potolaženi; te dni se bo ure ločil izvedenec in upamo, da se bo kmalu oglasila iz stolpa. Če pa komu dela to čakanje preglavice, naj pljune v roke in seže v žep, pa bo ura morda res prej v redu. Sicer pa vse lepo po vrsti ...

Mala Nedelja. Naša Marijanska tridnevница od 6.—8. septembra tega leta se je pod vod-

stvom mnogočastitega g. p. Ladislava iz Ptuj prav dobro obnesla. Vsi stanovi, možje, mladenci, žene in dekleta so slišali kaj lepe nauke za svoje življenje po volji božji in vzgledu Marijinem. Nepozabna ostane ljudem rimska procesija po Cerkevniku na predvečer Marijinega Rojstva. V obilnem številu so se častilci Marijini vrstili pri spovednicah in obhajilni mizi. Sklepna služba božja in Marijansko zborovanje pa se je vršilo pred cerkvijo na lepo okinčanem cerkvenem prostoru. Škoda, da je deževno jutro odvrnilo več udeležencev. Splošna želja se glasi: še večkrat kaj takega!

*

Svetovni rekord glede smole.

Amerikanec Billy Love je slavil te dni v Chikagi jubilej stote nezgode pri popolni duševni svežosti. Glede telesnega zdravja ne more biti popolnoma zadovoljen, ker si je zlomil četrto rebro že 32 krat in so tudi drugi udi precej načeti.

Billy Love je v čisljih, saj ga spremlja skozi celo življenje sreča, kateri pravi drugi — smola. Love si je najbrž nalomil in polomil vse kosti, je ostal kljub temu pri življenju, kar je pravi čudež, ako pomislimo, kaj vse je pretrpel. Lovejev življenjepis kaže, kakor bi bile razne nesreče zanj nalašč prirojene.

V sedmih vlakih, ki so iztirili, je sedel Love in je bil vsikdar le bolj neznačajno ranjen. In enkrat, ko je zahtevala železniška nesreča 80 mrtvih in 200 ranjenih, je sedel Billy na postaji pred nesrečnim mestom, a je zamudil vlak, ker je nekaj preveč počasi pil.

V Sant Luisu je ušel iz cirkusa orjaški slon in kedo drugi je drvel tedaj proti kolodvoru kakor ravno Billy Love. Križal se je s slonom na voglu ulice, žival mu je stopila na nogo, a od asfaltnih del, delavci so pobegnili pred slonom, so ležali po tleh goreči kosi premoga. Slon se je opekel na žrjaviči in je odmaknil nogo z Billyeve, predno mu je je zmečkal popolnoma.

Smolar Love je bil seve proti nezgodam zavarovan pri dveh družbah, ki sta mu izplačevali že skozi leta malodane brez prestanka rente za bolečine in zdravnike. Sedaj ga noče sprejeti nobena zavarovalnica, a Billy je kjub temu dobre volje v nadi, da se mu ne bo nič več pripetilo.

Leta 1912 si je že bil kupil karto za parnik »Titanic«, pa se je odpeljal en dan pozneje z drugo ladjo, zamudil je bil odhod »Titanica«. Med potjo je zvedel, da je ušel le z zamudo gotovi smrti. Šestnajstkrat je bil udeležen pri avtomobilskih nezgodah, vsikdar so poročali časopisi: Voz je razbit, potniki mrtvi. Le eden je ostal vsikdar pri življenju: Billy.

Ko je padel pred 20 leti brzovlak na potu preko zrušenega mosta v reko, kedo je sedel v vlaku? Samoposebi umévnost, da Billy. V trenutku nesreče je bil zaprt v stranišču in ga je vrglo nepoškodovanega skozi vrata na prosto. Nikdo in niti on sam si ni znal raz-

zložiti, kako je ostal pri tej priliki brez poškodb.

Love je pravi umetnik v nesreči, katerega je spremljalo tudi pri največji smoli še vsikdar dovolj sreče. Nekateri so celo sumili, da je zavarovalni goljuf, a tozadevna preiskava je dognala, da da si je izbral vsikdar tako nevarne slučaje nesreč, da bi bil moral obležati mrtev.

Jubilej stotega ponesrečenja je obhajal slovesno. Njegova slika je objavljena v vseh večjih časopisih, ki že komaj čakajo, kedaj bo doletela jubilaranta 101. nezgoda.

Čeravno je star 60 let, noče vstopiti pri njem kot šofer nikdo in mora sam krmariti svoj voz. Število njegovih avtomobilskih nezgod je že davno pobilo vsak ameriški rekord.

★

Promeščen je iz Maribora v Prevalje gospod dosedanji vrli sreski načelnik za Maribor desni breg dr. Hacin v Prevalje. Njegove posle je že prevzel v Mariboru g. Milan Makar, dosedanji sreski podnačelnik za Maribor levi breg.

Smrt mladega g. župnika. V mariborski bolnici je preminul 15. septembra zvečer po daljši in mučni bolezni g. župnik Vladimir Cepuder. Blagopokojni se je rodil 11. marca 1883 v Litiji na Kranjskem. V mašnika je bil posvečen v Mariboru 25. julija 1907. Med vojno je bil vojni kurat in dalje časa v ruskem ujetništvu. Kot jetnik je bival v jetniškem taboru pod gorovjem Himalaja v osrednji Aziji, kjer si je nakopal bolezen, ki ga je pahnila v mnogo prerani grob. Po vrnitvi iz jetništva je bil župnik na Planini. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin ter pokoj njegovi blagi duši.

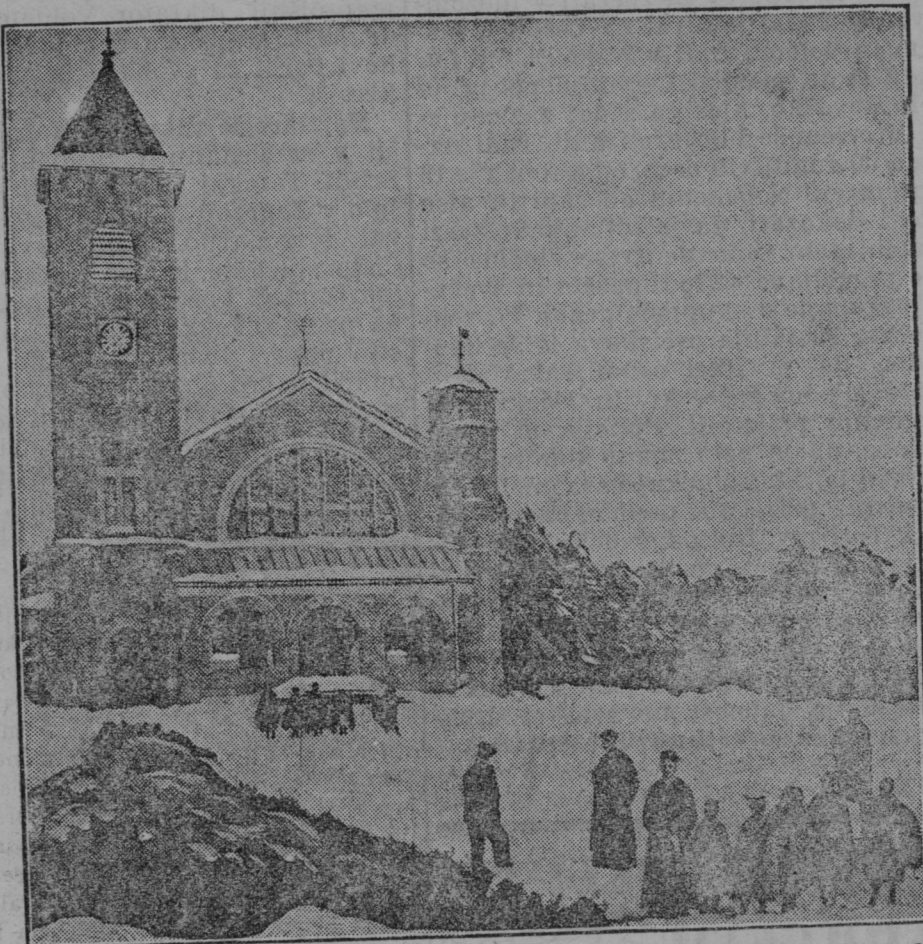
Število volilcev in volišč v Mariboru. Število mariborskih volilcev znaša 9224, torej za 1200 več nego leta 1927. Vseh volišč bo 11, državnih uradnikov je 2400.

Jelovski morilec osumlja še druge. Jelovski petkratni morilec Rudolf Mohorko je izpovedal preiskovalnemu sodniku, da mu je prodal posestnik Šumandl iz Limbuža pri Mariboru samokres, s katerim je ustrelil posestnika Fingušta pri Framu. Šumandl bi naj bil po Mohorkovi izpovedi morilcu zapal, da je napravil tedaj Fingušt dobro kupčijo in ima denar. Nadalje trdi Mohorko, da sta imela s Šumandlom načrt za umor nekega učitelja, katerega pa nista izvršila. Na podlagi Mohorkovih ovadb je bil Šumandl ponovno prepeljan v mariborski preiskovalni zapor.

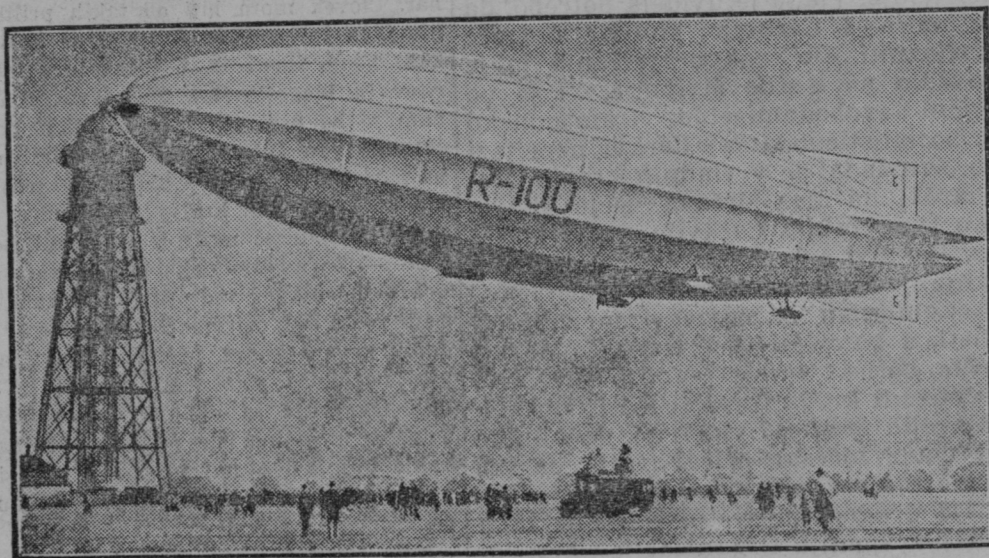
Padla z glavo na cirkularko. 29 letna Liza Sinkovič v Studencih pri Mariboru je padla pri pobiranju drv in priletela z glavo na vrtečo se cirkularno žago, s katero so rezali drva. Žaga je nepopisno grozno poškodovala revo po obrazu in jej prerežala na tilniku glavo do možgan. Rešilni oddelek

Voditelj Indije Ghandi na ustanovnem kongresu v Londonu. Ghandi je na sliki z naočniki in v beli halji.

Nekaj izrednega za Afriko. Misijonsko postajo Mariannhill v južni Afriki je z okolico vred pred tedni pokrila debela snežna odeja.

Angleži ponujajo na prodaj zrokoplo v »R 100« za 30 milijonov Din.

je prepeljal najtežje poškodovano v bolnico.

Lastovke odletele — zadnja se je poškodovala. Mariborski trgovec Moravec ima letalo, ki mu je ime »Lastovica«. V nedeljo se je vršila na Teznu motociklistična dirka. Pilot Franc Kerček se je dvignil na »Lastovici« na Tezenskem letališču v nedeljo popoldne da bi delal propagando. Radi nizkega leta je zadel ob brzojavne žice nad tezensko progo, radi česar se je letalo prekucnilo. Pilot je padel iz letala, letalu se je razbil propeler.

Velika nesreča za šalo. S pretresenimi možgani je bila prepeljana v mariborsko bolnico 46 letna viničarka Marija Šober iz Vukovskega dola v Jarenini. Nesreča se je zgodila, ker jo je vrgel gospodarjev hlapec za šalo na tla.

Samomor. Prekmurskega trgovca Jožefa Korpiča iz Klapincev so našli 19. tega meseca zjutaj obešenega na drevesu mariborskega lekarnarja Königa pri Št. Petru pri Mariboru. Vzrok samomora tako daleč od doma je neznan.

Otrok utionil v gnojnici. Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je utionil 15 mesecev star otrok v gnojnici.

Nova avtobusna proga Maribor—Št. Ilj v Slov. gor. je bila otvorjena v soboto. Potniki bodo lahko prestopili na avstrijske avtobuse, ki vozijo v Gradec in Gornjo Radgono po avstrijskih tleh.

Brezplačen premog za kurjavo sokolskih telovadnic. Finančni in prometni minister sta predpisala pravilnik o brezplačni dobavi premoga iz državnih rudnikov za kurjavo sokolskih telovadnic.

Konj je strl z brco nogo 84 letnemu Viktorju Adam v Andrejcih v Prekmurju.

Z oficirsko pištolo je obstrelil 19 letni Jakob Klobasa v vinotoču Franca Kavčiča v Lokavcih pri Negovi dva tovariša. Alojzij Domanjko je opasno ranjen.

Pogorela je domačija Janeza Savla v Vaneči v Prekmurju.

Preblizu mlatilnice je zašla z roko 64 letna prevžitkarica Marija Mulej od Sv. Uršule pri Dramljah. Mlatilnica je neprevidno zgrabila in jej zdrobila desnoro roko.

Strela ubila gospodarja. Silvester Goltnik, posestnik v Topolšici pri Šoštanju se je podal v hudem naliivu pred svoj hlev, da bi izkopal jarek za odtok vode. Pri tem delu je urezala vanj strela in ga pri priči ubila.

Z motornim kolesom v zadnji del voza. Na enovprežnem vozu se je peljal 17. tega meseca posestnik Franc Kapun iz Lisc in Olga Kragelj iz Celja. Pred Pišekovo krčmo v Čretu pri Celju sta pridrvela za omenjenima na motornem kolesu dva moška. Radi prehitenja voza je zadelo motorno kolo z veliko silo v zadnji del voza. Sunek je pognal Olgo z voza na cesto in si je zlomila nogo. Od dirkačev se je poškodoval le eden.

Vlom brez plena. Neznani vlomilci so vdrl v noči od 16. na 17. septembra v občinski urad na Teharju pri Celju, kjer so vse preobrnili, a niso našli nič

Telesni zdravnik poglavarja zamorcev.

V toku svojih potovanj je prišel naravoslovec Ivan Broman k nekemu divjemu plemenu v Afriki. Poglavarja je ozdravil s par Aspirin-tabletami, nakar ga je ta imenoval telesnim zdravnikom. Toda nekega dne mu kralj naroči, da naj preskrbi, da se mu rodi sin. Kralj je skoraj zbesnel, ko mu je učenjak pojasnil, da Aspirin-tablete pri vsakem prehlajenju, revmatizmu in drugih bolečinah zanesljivo in hitro pomagajo, da se pa takim željam ne more ugoditi. Vendar kralj tega ni popustil veljati in mu je grozil s smrtjo. Profesor Broman je uvidel, da je skrajni čas odpotovanja.

kaj pomembnega. Zadovoljiti so se morali le z občinsko šampiljko.

S strehe je padel 16 letni čevljarSKI vajenec Franc König z Vranskega in si pretresel možgane.

Streha je pogorela 16. septembra na kozolcu posestnika Gaberšeka na Ostrožnem pri Celju. Le pomoči gasilcev gre zahvala, da ni poslopje pogorelo do tal.

Kozolec je zgorel trgovcu Ferdinandu Koku v Grajski vasi pri Gomilskem. Poslopje je pogorelo s krmo in gospodarskim orodjem.

Neznano utopljenko so potegnili iz Save v Spodnjem Brezovem pri Sevnici. Utopljenka bo stara kakih 20 let in je moralo biti njeno truplo v vodi že kake tri mesece.

Tatvina v cerkvi. V ponedeljek po službi božji je izpraznil predrzen tat vse cerkvene nabiralnike v Primorskem pri Kranju. Koliko je bilo v pušicah gotovine, ni znano, ker presteje denar mežnar tedaj, ko nabiralnike izprazni. Tat je moral imeti razno vlomilsko orodje, da se mu je posrečilo izprazniti pušice, ki so bile opremljene z dobrimi ključavnicami.

Svinjaki in drvarnica pogorela. V Žabnici pri Kranju sta pogorela drvarnica in svinjaki posestnika Jergoviča.

Prvo cerkev iz jekla bodo zgradili na Dunaju po načrtu stavbenika Pučerja.

Lesena poslopja so pogorela in znaša škoda 30 tisoč Din.

Kozolec je pogorel v noči v Drnovem pri Leskovcu na Kranjskem 18. t. m. Poslopje je bilo last posestnika Bogoviča in znaša škoda 20.000 Din, zavarovalnina je le malenkostna.

Grozna nesreča očeta in sina. Graščinski lovec Peter Repovž s Kamna pod Bogenšperkom pri Litiji je nadziral podiranje drevja na graščinskem. Pri podiranju visoke bukke je ista vrhom pokopala lovca in ga pritisnila k tlom. Z zlomljenimi udi so prepeljali težko poškodovanega v ljubljansko bolnico. Sina lovca Repovža Jožeta, strojnika na Zasipu pri Bledu je 16. septembra podsul plaz zemlje, ki je imel gotovo 100 kubičnih metrov. Radi zadnjih naliivov se je zrahljala zemlja v bregu nad Savo pri Zasipu, kjer je bila črpalka za gradnjo električne centrale. Jože Repovž je hotel popraviti pokvarjeno črpalko, a se je vsul nanj nenedoma plaz in ga pokopal pod seboj.

Samomor radi brezposelnosti. V gozdu v Rakitnici pri Dolenji vasi na Kranjskem so našli obešenega 51 letnega rudarja Franca Bana, rodom iz Brežic. Ban si je končal življenje iz obupa, ker je bil odpuščen iz rudnika v Kočevju brez pokojnine.

Pri obiranju orehov smrtno ponesrečil. 58 letni posestnik Franc Andrejčič iz Črmošnjic pri Novem mestu je padel pri obiranju orehov z drevesa, si zlomil tilnik in obležal mrtev.

Nestvor prirode. Viktorju Babiču iz Kavadarja pri Zagrebu se je povrglo jagnje, ki ima: dve glavi, 6 nog in dva repa, a samo en želodec, čeravno vživa hrano skozi dvoje ust. Nestvor je bil te dni razstavljen v Zagrebu, je star 7 mesecev in čisto zdrav.

Pri premikanju vlakov je zmečkalo na kranjski postaji Grosuplje roko in ga stisnilo preko trebuha vlakovodjo iz Ljubljane Antona Dovča.

Vlom. V Vasi Groblje pri Novem mestu je vlomil neznanec, ko ni bilo nikogar doma, pri belem dnevu v hišo posestnice vdove Ane Meglič. Odnesele je perila, obleke in gotovine za devet tisoč Din.

Požar upepelil škedenj. Dne 18. septembra je pogorel na Hribu pri Laškem potoku na Kranjskem Kaprolov škedenj.

Potniško letalo padlo na tla in se se razbilo. Dne 16. septembra se je pripetila na zračni progi mednarodne linije Pariz—Carigrad med Beogradom in Bukarešto v bližini Oršave na rumunskem ozemlju huda letalska nesreča. Letalo mednarodne letalske družbe Cydna, ki je krenilo ob 6. uri zjutraj z beograjskega letališča, je iz nepojasnjenega vzroka padlo na tla ter se razbilo. Vsi štirje potniki, pilot in radio-telegrafist so bili pri tem ubiti in so zgoreli.

»Zeppelin« tretjič v južni Ameriki. Dne 18. septembra ob 1.15 zjutraj je odfrčal »Zeppelin« iz Friedrichshafena v južno Ameriko. Cilj mu je zopet Pernambuco.

Zahvala upravi »Slovenskega Gospodarja.« V noči od 11. na 12. julija je uničil podpisani požar stanovanj-

sko hišo. Kot celoletna naročnica sem prejela od uprave »Slov. Gospodarja« 1000 Din zavarovalnine. Najlepša zahvala za tako nujno potrebno podporo upravi lista in priporočam najtopljeje vsakemu, ki še ni celoleten naročnik »Gospodarja«, da si ga naroči, ker nesreča nikdar ne praznuje. Sv. Andraž, 13. septembra 1931. Antonija Jelen.

Specialist za ženske bolezni in porod v Mariboru dr. Ipavic Benjamin v sanatoriju ob Tomšičevem drevoredu na koncu Prešernove ulice zopet ordinira.

Kirurg dr. Černič spet redno ordinira v sanatoriju Maribor, Gospeska ulica 49. 1376

Med. Univ. Dr. Fran Toplak redno ordinira: Maribor, Glavni trg št. 18 od 10. do 12. in od 2. do 4. ure. 1358

Sanatorij v Mariboru, Gospeska ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, Specialist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico »hala« za revmatično in druga boleča vnetja; »enteroclanerjem« za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din. 83

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Kolumbov arhiv.

Odkritelj Amerike Krištof Kolumb je umrl preganjan in obubošan l. 1506. Njegova zapuščina — razna pisma ter dokumenti (sploh arhiv), ki so glede odkritja Amerike in za Španijo izredne vrednosti, so prešli po Kolumbovi smrti na njegove potomce. Kolumbovi potomci so se imenovali vojvode iz Verague in so čuvali Kolumbov arhiv v posesti do leta 1926. Omenjeni vojvode so sloveli od leta 1790 naprej po celi Španiji kot rejci najboljših bikov za bikooborbe. Ko se jim je pa začelo v povečanem času slabše goditi, so ponudili Španski vladi Kolumbov arhiv. Španija bi bila rada posestnica zgodovinskih dragocenosti na drugi stani pa so jo plašili visoki kupni pogoji. Vlada si je pomagala na ta način, da je izdala posebno Kolumbovo spominsko kolajno in povrhu je še priredila v Seville špansko-amerikansko razstavo. Za dobiček od kolajne in razstave je bil junija 1926 za četrto milijona španskih pezov kupljen Kolumbov arhiv, ki obsega 97 lastnoročnih pisem. Kolumbova zapuščina je dobila ime »Arhiv obeh Indij« in je shranjena v mestu Sevilla.

Najstarejše pismo je izpod peresa portugalskega kralja z datumom od 20. marca 1488. Pismo vsebuje kraljevo priporočilo, ki bi naj omogočilo Kolumbu na Španskem zbirko sredstev za nastop velikega prekomorskega potovanja, katerega je bil zamislil veliki iznajditelj.

Drugi najstarejši dokument je od aprila 1492. Podpisan je od španskega kraljevega para Ferdinanda ter Izabele.

Vsebuje priporočila za Kolumbovo prvo potovanje in podatke glede opreme in oborožitve ladij. Drugo kraljevo pismo istega datuma določa, da ne smejo obdavčiti pristaniške oblasti ladijskega blaga.

Naslednji dokumenti so iz dobe, ko je bila Amerika že odkrita. Kraljeva pisma dajejo navodila za drugo Kolumbovo ekspedicijo v Indijo (Ameriko).

Pisma kraljevega para svedočijo, da ni bil Kolumb po odkritju novega sveta le: admiral, podkralj in guverner obeh Indij, ampak tudi generalni kapitan celotnega španskega brodovja s pravico: imenovati oficirje in pečatiti pisma v imenu kralja.

Ohranjeno je pismo kralja na Kolumbo, kako se naj vladajo novoodkrите pokrajine.

Ko je dospela druga ekspedicija v Ameriko in je poslal Kolumb tozadevna poročila v domovino na dvor, kažejo že kraljevi odgovori, da je bil Kolumb doma počrnjen, osovražen in bodo nemilosti sledila preganjanja. Vendar je bil Kolumb od aprila do junija 1497 na kraljevem dvoru visoko čislán in se je veselil vladarjeve naklonjenosti.

V arhivu se nahaja kraljevo pismo, s katerim je bil leta 1500 Bobadilla poveljaván, da odstavi Kolumbo in ga pripelje v verigah nazaj iz Amerike na Španjo.

Po zapadu popolni nemilosti je zabeležil Kolumb v posebnem pismu, kako vestno je vršil svojo službo v korist Španije in koliko uslug je storil ravno kralju.

Pisma kralja in kraljice iz leta 1501 skušajo opravičiti Kolumbu storjene krivice in ga zopet potolažiti.

Kraljica Izabela je naslovila na papeža Aleksandra VI. ohranjeno pismo, v katerem mu sporoča o odkritju novega sveta in o Kolumbovih zaslugah.

Kolumb sam je pisal papežu Aleksandru VI. in ga prosil, naj mu da 6 menihov, ki ga bodo spremljali v novi svet.

Zadnji dokument v znamenitem arhivu je Kolumbov testament, katerega je spisal 15. maja 1906 v španskem mestu Valladolid 6 dni pred smrtjo.

*

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Avstrijski vinarski in sadjarski strokovjaki v Mariboru. Dne 16. sept. je dospelo z avtobusom iz Avstrije 28 vinarskih in sadjarskih strokovnjakov, ki so priredili po Jugoslaviji poučno potovanje. Med udeleženci so nekatere znane osebnosti iz gospodarskega življenja, kot dvorni svetnik Löschnigg iz Dunaja, sekejski svetnik dr. Wobisch iz Dunaja, profesor Steffel iz Klosterneuburga, ekonomski svetnik Preiseker, predsednik Gleichwert iz Badena in drugi. Dopoldne po prihodu

so si ogledali naprave Vinarske in sadjarske šole in Spodnještajersko sadjarsko zadrugo, popoldne pa so napravili izlet v Limbuš in Pekre, kjer so obiskali viničarsko šolo in nekatere privatne vzorne vinograde.

Vinogradniki! Za sedaj vam priporočamo sledeče: 1. Prodajmo namizno grozdje za zobanje v kar največjem obsegu. To je mogoče posebno v bližini mest in trgov. S trgatvijo čakajmo do skrajne možnosti, da grozdje popolnoma dozori in da bo kvaliteta vinskega pridelka čim boljša. 3. Ako je vsled slabega vremena močno nastopila gniloba, podbirajmo gnilo in odpadlo grozdje. 4. Vinski mošt po preteku 24 ur razsluzimo, to je pretočimo, da čistejše pokipi in ostane zdrav. 5. Trgajmo in prešajmo po možnosti vsako vrsto zase, kajti za sortirana vina dosežemo vedno boljše cene. 6. Vsem vinogradnikom brez izjeme, ki so primorani vinski mošt od preše prodajati, svetujemo, da ga in to najslabše kvalitete ne dajo cenejše od 2 Din iz mešanih vrst, za sortirano blago in boljso kvaliteto pa naj zahtevajo primerno večjo ceno. Na nižjih cenah nima nikdo interesa, najmanj pa vinogradniki sami. Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Sadjarji! V dneh 25., 26. in 27. oktobra tega leta se vrši v prostorih ljubljanskega velesejma velik sadni sejem. Kdor namerava sodelovati, mora do 1. oktobra tega leta prijaviti svojo udeležbo na naslov »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. V tej prijavi je točno navesti, katere sorte se bodo poslale, koliko od vsake sorte, v kakšni posodi in koliko sadja od vsake sorte (razen tistega, kar namerava poslati) ima dotičnik sploh na prodaj, oziroma doma v zalogi. Skrbelo se bo namreč po možnosti za odjemalce ne samo za tisto sadje, ki bo postavljeno na sejem, ampak tudi za zaloge, ki jih imajo doma. V poštev pride samo trpežno pozno jesensko in zimsko, skrbno izbrano namizno sadje, zlasti jabolka in hruške, in sicer samo tistih vrst, ki se nahajajo v sadnem izboru za Dravsko banovino. Vsa nadaljnja pojasnila daje Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.

Kupčija s hmeljem. Zaradi židovskih praznikov je kupčija malo oslabela in cene so popustile. V javni Oznamovalnici je bilo dosedaj signiranih 1400 težkih bal po 150 kg.

PREDLOGI VINOGRADNIKOV.

V Beogradu se je vršilo 20. septembra tega leta veliko zborovanje vinogradnikov iz cele države. Ob koncu zborovanja je bila sklenjena naslednja resolucija:

1. Trošarina na vino naj se ne ukine, marveč uvede tudi za ono vino, ki se producira na področju takozvanih zaprtih mest v Dalmaciji.
2. Vsem finančnim organom naj se izda pojasnilo, da je neprevret vinski mošt oproščen trošarine.
3. Občinskim in drugim samoupravam naj se za brani obremenjevanje vina z novimi občinskimi in drugimi samoupravnimi dokladi, trošarinami in drugimi dajatvami.
4. Za izdelavo vinskega destilata naj se dovolijo primerne ugodnosti.

5. Brezalkoholne pijače iz umetnih esenc naj se obremene s primerno visokimi državnimi, banovinskimi in občinskimi trošarinami najmanj v oni meri, kakor veljajo za vino.

6. Zaradi omiljenja krize v vinogradništvu je nujno potrebno, da se ukinejo vse carine za uvoz vinogradniških potrebščin, v kolikor pridejo v poštev za obdelavo vinogradov, izdelavo in nego vina.

7. Trgovinska politika naj upošteva važnost izvoza vina. Zato naj se v celoti odpravi dosedanj sistem trgovinskih pogojev na obnovi klavzule o največjih ugodnostih in izvede sistem preferenčnih carin s primernim kontingentiranjem izvoza našega vina.

8. Za uvoz prazne vinske posode (sodov) iz inozemstva naj se dovoli kreditiranje carine.

9. Glede na nerentabilnost vinogradništva naj se nanovo odmeri katastralni čisti donos, ki služi za odmero davkov.

10. Protialkoholna propaganda v državi naj se zavrne v primerne meje, da ne bo nasprotovala interesom vinogradništva, ki vsekakor predstavlja eno najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva. Protialkoholni pokret naj propagira treznost in zmernost pri uživanju vina, nikakor pa naj ne bo proti vsakemu uživanju vina.

11. Pristojbine za merjenje posode naj se znižajo.

12. Za prevoz praznih sodov naj se dovoli na vseh državnih železnicah 50 odstotni popust.

13. Osnova za plačevanje skupnega davka na poslovni promet naj se določi na podlagi 2 Din za liter.

15. Za potrebe vojske in mornarice naj se dobavlja samo domač vinski kis.

★

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

Zahteva po lepem in dobro razvitem sadju je postala danes merodajen faktor v razvoju sadne trgovine. Ne količina, ampak kakovost sadja, je danes odločujoča, ako želimo naše sadje spraviti v denar po ugodnejših cenah doma in na inozemskih tržiščih. Izrédna konjunktura, ki smo jo imeli lanske leto z ozirom na to, da je bilo povpraševanje večje od ponudbe, nas ne bi smela

zavesti k mnenju, da bode vedno tako, tudi ni toliko merodajna samo splošna gospodarska kriza, ki objema ves svet, da je letos izredno težko plasirati sadje po količkah ugodnejših cenah, kot pa vedno večja zahteva po dobro sortiranem in kakovostnem sadju.

Sadje danes ni več luksuz, sadje je postalo danes ljudska hrana, katerega zavživanje se s strani zdravniških krogov vsled visoke vsebine življenja važnih vitaminov izredno priporoča. Dobro sortirano in zdravo sadje pa zahteva s strani sadjarja, da posveča sadnemu drevju čim več pazljivosti in nege.

Skrbno negovano sadno drevje ter neizprosni boj proti vedno hujše nastopajočim škodljivcem našega sadnega drevja, so temelji, ako nam leži na srcu razvoj sadne trgovine ter s tem zvezano povečanje našega narodnega premoženja.

Kako pa dobimo zdravo, lepo in dobro sadje? Samó takrat, ako bodemo negovali drevje ter ga očuvali od nevarnih zajedavcev, ki ga v rasti zadržujejo ter mu jemljejo redilne snovi, napadajo one življenjske organe, ki so za razvoj sadnega drevja neobhodno potrebni.

Drevo sliči v marsičem človeku. Zamenarjenost, nečistoča so legla raznim boleznim, opešanje moči in hiranje posledica takega stanja. Tudi drevo, ki ga pustimo brez nege, bode hiralo, zajedalci pa bodo opravili svoje delo. Ako napadajo listje, ki tvori pljuča drevja, razni škodljivci in zajedalci, potem bode prav kmalu usoda sadnega drevja zpečatena, o rodnosti pa seveda sploh ne more biti govora.

Boj proti škodljivcem in zajedalcem ter raznim boleznim nam bode obvaroval naše sadno drevje ter povrnil stotero vloženih trud in delo.

Od škodljivcev sadnega drevja hočemo omeniti predvsem najnevarnejšega, to je zimskega pedica (zmrzlikarja), ki se bode pojavljal na jesen, in sicer v času, ko nastopajo prvi mrazovi. Oktobra meseca, tudi novembra in decem-

bra, slednje posebno, ako pozno nastopajo mrazovi, se pojavlja nežen metulček samec ter brezkrilna samica z močno razvitimi tremi pari nog. Ta prileze iz zemlje in hiti po deblu v vrhe, da tamkaj poleže jajčeca. Glavno paznjo je treba torej posvetiti samici zimskega pedica. Najuspešnejše sredstvo je in ostane proti samici zimskega pedica lepljiva past. V novjšem času se dobijo že izgotovljeni lepljivi drevesni pasovi Rekord, katere opašemo od oktobra meseca naprej v višini od 1 in pol metra tako, da zabranijo prehod samici zimskega pedica na drevo. Na pasu sigurno polovimo samice tega nevarnega škodljivca in preprečimo razmnoževanje zaroda za prihodnje leto.

(Nadaljevanje sledi.)

★

Kako vkuhavamo sadje?

Vsaka gospodinja, ki hoče vkuhavati, mora predvsem vedeti, zakaj se vkuhava. Boste rekle, ne zato, da imamo kompot itd. Odgovoriti vam moramo, da se sadje vkuhava predvsem zato, ker se mora vkuhavati, ako ga sploh hočemo do getove dobe ohraniti vžitnega. Razpad sadja povzroči glivice. Kdor zna torej odstraniti glivice, ta bo sadje ohranil. Kolikor bolj popolno se mu to posreči, temboljše bo sadje ohranil.

Najbolje sredstvo uničiti škodljive glivice je, da se sadje vkuha. Vročina glivice uniči in ako se pri tem posoda še dobro zapre, ne morejo nove glivice iz zraka do sadja. Zato se poslužujemo pri vkuhavanju sadja razgrevanja in neprodirnega zapiranja posode.

Sadje razgrejemo na ta način, da ga vložimo v steklenice ali vrče, zalijemo s sladkorno raztopino in segreje-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Bal se je družbe takih pivcev, a popíval je vendarle. Iskal je družbe takih, o katerih je vedel, da mu ničesar ne očitajo. Tem je celo plačeval.

In domov si je prinašal žganja in pil doma, kadar mu je bilo hudo pri srcu. A rajši je pil v krčmi.

Nekega večera sredi zime se je vračal pijan. Kako je prišel na hrib, sam ni vedel. Šele ob njivi se je zavedel.

Pa ga je nenadoma, ko je zagledal njivo, pograbil tak srd nanjo, da mu je v glavi od sovraštva zašumelo in ga zbolelo. Začutil je, kako mu je od samega sovraštva in srda postalo po vsem telesu vroče.

Zdivjal je naravnost na njivo, kar po trdem celcu. Z vso močjo je stopal, cepetal, lomil z okovanimi čevlji zmrzlo skorjo na vrhu, da bi dosegel z nogami zemljo, obsovraženo njivo, ter bi jo pohodil, ranil, zadal ji čim najhujše bolečine.

A ko je tako teptal po snegu, mu je nenadoma noge izpodneslo. — Padel je na kolena. Škornji so mu obtičali globoko v snegu — zazdela se mu je, da ga nevidne roke drže zanje, krepko in trdno,

6

kakor bi jih nikoli več izpustiti ne marale. A se ni prestrašil, niti mnogo se brigal ne za to. Nagnil se je dol k snegu in pričel trdo odejo z rokami lomiti, da mu je rezala skozi kožo in se mu je pocedila kri. A tudi to ga ni oplašilo. Kakor blazen je grabil sneg, ga metal stran, grebel globlje in globlje. Samo da pride do njive, da jo pograbi in zadavi kakor živo bitje, na vsem svetu najhuje sovraženo! Hropel je, pot mu je curkoma lil po licih. Spodnja obleka mu je že kar na telesu lepela, vsa prepotena. Hlače na kolenih so mu bile mokre od snega, ki se mu je pod kolena tajal. A se za vse to ni zmenil.

Ko je po dolgem napornem delu prikopal do zemlje, je začutil, kako je njiva vsa mirna, trda in hladna, še vedno molčeča v svojem zaničljivem ponosu. Povsem pobesnel je, ko jo je začutil tako brezbržno in pokojno. Kakor bi najhitreje mlatil, jo je začel s pestmi tepsti. Niti zavedel se ni v pijanosti in besnosti, da udarja le po ledu in snegu, ki mu je pod rokami sproti polzel nazaj na njivo, kakor bi jo hotel braniti in bi voljno sprejemal on nji namenjene udarce.

Ves je ležal v razrahljanem, razgrebenem snegu. Globlje in globlje se je pogrezal vanj. A je še udarjal, tepel, tepel ...

Od pijače, telesnega napora in duševnega razburjenja se ga je polasčala omamna slabost. Niti

Letoviščar (na Bledu): »V tem vašem čolnu, ki pušča vodo, se nič kaj varnega ne počutim.« Čolnar: »Le brez vse skrbi. Če se kaj hudega pripeti ... na mojo odgovornost!«

Zagovoril se je. Prijatelj A je dražil in begal svojega prijatelja B, kolikor je mogel. B: »Beži no, beži, kaj se boš delal iz mene norca!« A: »Ojej, koliko norcev pa se da napraviti iz tebe?« Prijatelj B (v naglici nepremišljeno): Več že, kakor iz tebe!«

Botra je treba častiti. Grdo je lilo z neba one ga dne, ko so imeli pri mesarju Naceku rojstvo. Ker ni imel Nacek dežnika, pa tudi ne časa, ker je bil mesar

mo vse skupaj v topli, celo vreli vodi. Razgrevanje traja pri različnem sadju različno. Tako: slive, marelice in češplje 20—30 minut, češnje, breskve, marelice 10—15 minut, hruške obarjene 15—20 minut, neobarjene 20 do 30 minut.

Steklenice je treba pred razgrevanjem zapreti. Da steklenica pri razgrevanju ne počí, ne sme stati na dnu železnega lonca, ampak je treba dati v lonec podložek, lesen ali žičnast. Vodo nalijmo v lonec šele potem, ko steklenice v njem že stojijo, in sicer toliko, da jim sega do vratu. Vreti naj se voda ne pusti, pač pa se sproti toliko hladne prilije, da ne more zavreti. Vrelo voda preveč sadje skrči in so potem posode preveč prazne videti. Ako se ti to zgodi, tedaj zlij in spravi skupaj sadje iz dveh posod in zapri znova ter daj še za par minut nazaj v toplo vodo.

Ko je razgrevanje končano, se lonec odstavi in se zloži steklenice, ki ostanejo na suhi mizi tako dolgo, da se popolnoma shladijo. Treba je takoj pregledati, če pokrovi dobro držijo, sicer jih je treba znova zavezati in vsaj za nekaj minut steklenice zopet razgrevati. Predno shraniš steklenice, jih zopet preglej in če opaziš, da ni kaj v redu, takoj zopet pokrov izmenjaj in pregrej.

Je pa seveda to vkuhavanje sadja drago, ker je sladkor drag. Je še drug način vkuhavanja sadja, ki je pri nas malo znan, a zaradi nizke cene je zelo praktičen: vkuhavanje sadja v oslajenem kislu. V litru dobrega vinskega kisa razstopimo pol kg sladkorja, dodamo nekaj nageljnovih žbic in cimetine skorje. Med kuhanjem odstranjujmo pene, ko dobro prevre, pa odstranimo tudi žbice in cimetno skorjo. V to tekočino denimo sedaj sadje in ga kuhajmo tako dolgo, da bo primerno mehko. Češplje je treba na več mestih prebosti do koščice, da se bolj prepobje s tekočino. Ko je sadje primerno ku-

hano, ga denimo hladiti s tem, da ga vzamemo ven in vložimo v navadne konzervne posode. Oslajeni kis še malo prekuhajmo, nato ga vlijmo zopet na vloženo sadje. Steklenice, v katere se sedaj ta topla tekočina vlije, morajo biti segrete, da ne popokajo. Vkuhavanje je končano.

Shramba za sadne konzerve mora biti zračna, hladna in suha. Ako je prostor temen, ohrani sadje tudi svojo naravno barvo. Čim manj pa pozneje steklenice prestavljamo, tem bolje se bo sadje ohranilo.

Kako uporabiš krompir namesto mila, žajfe. Skuhaj krompir napol, da v roki ne razpade. S tem krompirjem drgni potem perilo, ki ti ga boljše belo napravi kakor milo. Krompir tudi ne razjeda barve, zato ga je tudi boljše uporabiti pri perilu, ki je barvano. Nadaljnje postopanje je, kakor če si z milom našajfala.

Zeljate glave ohraniš do spomladi, ako jih položiš na rušo tako, da je štor zgoraj in se druga druge ne dotikajo.

— — —

Cene in sejnska poročila.

Mariborsk trg. Na mariboski trg v soboto 19. septembra so pripeljali špeharji 59 komadov svinj. Svinjsko meso je bilo po 13—14, špeh po 13—16 Din. Kmetje so pripeljali 28 voz krompirja po 1.50—2, 5 voz čebule po 3 do 5 (česenj 14) Din, 7 voz zelja po 1.50—3 (kumarce 0.50—1) Din. Osem voz sena po 80—90, otava 65—75, slama 60—70 Din. Kokoš 25—35, piščanci 20—50, raca 18—25, gos 35—50, puran 35—60, domači zajec 6—30 Din. Kislo zelje 4, repa 2 Din, gobe 1—2, grozdje 3—5, hruške 4—5, slive 2—3. Din. Mleko 2—3, smetana 12 do 14, sirovo maslo 28—32 Din. Jajce 1—1.25, med 12—20 Din.

Mariborsko sejnsko poročilo. Na svinjski sejem dne 18. septembra je bilo pripeljanih 397 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 40—80, 7—9 tednov 90—100, 3—4 mesece 150—200, 5—7 mese-

cev 300—400, 8—10 mesecev 450—500, 1 leto 550—750 Din. Kg žive teže 7—8, 1 kg mrtve teže 9—11 Din. Prodanih je bilo 164 svinj.

★

Policijski stotnik.

V Rimu se bo bavilo prihodnje dni sodišče s pravdo, ki vzbuja svetovno pozornost. Dejanski stan je sledeči:

Lepega dne sta se pojavila pred veliko trgovino z dragulji v Rimu krog poldne policijski stotnik in stražnik, oba v čednih uniformah. Pokazala sta lastniku trgovine črno na belem, da imata pravico: napraviti hišno preiskavo in povelje njega samega izročiti sodišču. Oba dokumenta sta bila opremljena s štampiljko državnega pravdnika.

Pojasnjevala sta še prestrašenemu draguljarju, da mu bosta prebrskala trgovino radi prikrivanja. Osumljen je, da je v zvezi z mednarodnimi tatovi dragocenosti, kojih plen se prikriva baš pod njegovo streho in nato prodaja naprej.

Zamanj je povdarjal draguljar svojo nedolžnost. Z opazko, da je zadeva sodišča presoja o njegovi krivdi ali nedolžnosti, je policijski stotnik zaplenil vse dragulje, nato je odprl še blagajno ter jo izpraznil. Zablembo je bila z vso natančnostjo prenešana iz trgovine v zunaj pripravljeni avtomobil. Aretirani trgovcéc je moral sesti v avto med oba policista, voz se je ustavil pred jetnišnico, kjer so draguljarja prevzeli brez vsega v preiskovalni zapor, ker je bilo tako zaukazano v zapornem povelju.

Trgovec je presedel v preiskavi 4 dni. Ko ga le ni maral nikdo zaslišati, je prosil, naj ga peljejo pred ravnatelja jetnišnice, kjer se je pritožil. Pritožba je bila predložena državnemu pravdniku, kojega podpis je bil zabeležen na zapornem povelju. Državni pravdnik je seve izjavil, da mu ni o zadevi ničesar znanega, da ni videl nikdar za-

in baš delal klobase, je stopil kar k sosedu, da ga naprosi za botra otroku. Sosed sicer ni bil zelo obražtan v va-

izkopati se ni več mogel iz snega, ne se dvigniti, tako utrujenega, tako vsega pobitega in raztepenega se je čutil.

»Premagala me je. Umori me!« mu je blisknilo skozi misli.

»Pomagajte, pomagajte! Umori me!« je zaklical s plašnim, obupanim glasom.

Mariji Korenki je tisti dan telica storila. Preden je zvečer legla, je še šla v hlev pogledat bolno mater in malega telička. Ko se je vračala z leščerbo v hišo, je zaslišala sem z njive polglasne, slabotne klice: »Pomagajte! Pomagajte!«

Postala je, prisljuhnila pozorneje. Morda se moti? Ne! Razločno sliši klice, v odmorih, pojemajoče, kakor bi prosil pomoči in usmiljenja že umirajoč.

Naglo je stopila v hišo, ogrnila veliko ruto in se brzo napotila na njivo. Sneg je bil tako zmrzel, da jo je držal.

Kako se je zavzela, ko je našla v snegu sosedo Matijo. Na trebuhu ležeč v snegu je le še slabotno, kakor bi že napol dremal, zdihoval in prosil: »Pomagajte! Pomagajte!«

»Vstani, Matija!«

»Pomagajte! Umori me!«

Marija je postavila leščerbo na sneg in prišla sosedu, da bi mu pomogla vstati.

A toliko, da ga je za spoznanje dvignila, je pal kakor nem kamen nazaj v sneg.

»Opri se malo z rokami, Matija. Poklekni, pa te morda spravim pokonci.«

»Pomagajte! Umori me!«

Marija se ga je spet lotila, tresla ga, da bi ga osvežila in zdramila, vzdigovala ga.

»Drži me! Umoriti me hoče!« je ječal venomer. Marije pa ni spoznal, niti je ni čutil.

Tako je spoznala, da je ves trud zastonj.

»Ne bo druge pomoči, po sestro Lucijo stopim.«

Z Lucijo sta ga z velikim trudom spravili domov.

VIII.

Ko se je Matija drugo jutro prebudil in se je deloma sam domislil dogodkov pretekle noči, deloma jih je od sestre izvedel, se je še bolj prestrašil: »Pa me sovraži tako silno, da mi po življenju streže?«

Nekaj dni je ležal. V tem času se mu je spet in spet vsiljevala misel: »Kaj, če bi jo Korenki vrnil? Saj me je ta rešila, sicer bi me bila njiva umorila.«

A ga je takoj oplašil škodoželjen glas: »Le vrnil Pa pojdeš v ječo — krivoprisežnik!«

Dal se je res zbegati in je ni vrnil.

Od tedaj se je njive resnično bal. Skrbno se je je ogibal. Le kadar mu je iz bližnosti zrasel pogum,

pornega povelja in ga seve tudi ni mogel podpisati. Takoj je bilo jasno, da so uprizorili celo zadevo prav pretkani lopovi.

Pri aretaciji trgovca so pozdravljali nekateri poklicni stražniki stotnika in spremljevalca in odganjali od njunega avtomobila radovedne se zbirajoče množice. Pokorno so tudi salutirali, ko se je odpeljal avtomobil z jetnikom.

Najbolj čudno ter neverjetno je še to, da je poročalo časopisje v dneh, ko je sedel draguljar v preiskavi, na dolgo in široko o aretaciji enega najbolj uglednih trgovcev in da je državni pravdnik čital vse te objave in se mu ni rodil sum, da gre za lopovsko potegavščino. Draguljarja so izpustili seve takoj. Ker sta pa oba lažipolicista ob priliki aretacije vzela seboj ključe od trgovine, je moral še po ključavničarja. Ko je ta nasilnim potom odprl vrata, je zapazil, da sta mu izpraznila lopova v njegovi odsotnosti do dna trgovino. Ostala sta samo še oprema ter prazna blagajna. Plen vlomilcev znaša 2 milijona lir.

Prava policija je slednjič le izsledila oba prava krivca.

★

PETINDVAJSETLETNICA KRŠČANSKE PROSVETE NA ZGOR. PONIKVI.

Župnija Zgornja Ponikva leži v hribih nad Spodnjo savinjsko dolino. Tej vzvišeni legi kraja je tudi primerno mišljenje prebivalcev, vzhodno mišljenje s kvišku kipečim teženjem in stremljenjem. Iz tega dušnega razpoloženja ljudstva se je pred 25 leti porodilo katoliško izobraževalno društvo »Slomšek«. V nedeljo, 20. septembra, je slovesno praznovalo svoj 25 letni jubilej. Praznovala ga je vsa župnija brez izjeme. Starejši so tekmovali z mladino, da bi slavje bilo čim lepše. Prišli so tudi zastopniki in zastopnice krščanskih organi-

zacij iz sosednih župnij. Odposlanci fantovskega krožka iz Šoštanja so se pripeljali na okrašenem vozu. Predno se je začel vršiti spored proslave, so se opravile molitve pri spominski plošči v svetovni vojni padlih vojakov, po večini članov prosvetnega društva.

Ob 9. uri je stopil na prižnico predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, ki je s poljudnimi in vznesenimi besedami orisal Slomškovke ideje o krščanski-narodni prosveti in mladinski vzgoji. Po Slomšku je ponkovsko društvo imenovano, iz Slomškovih idej je vzniklo, po njegovih načelih je delovalo ves čas svojega obstoja. Zato je bil božji blagoslov z njegovim delom. Po sv. maši, ki jo je daroval domači g. župnik Gorišek, je bilo zborovanje pod predsedstvom vrlega društvenega predsednika Razdevška v župnijski uti, kjer so imeli pristrčne pozdravne govore dr. Hohnjec kot predsednik Prosvetne zveze, odposlanci prosvetnega okrožja iz Celja: profesor dr. Ganter, dr. Ogrizek in učiteljica gospodična Jurjevič, kot zastopnik prosvetnega društva in fantovskega krožka iz Šoštanja pa Josip Koren. Popoldne po večernicah se je spored nadaljeval. Pod spretnim vodstvom požrtvovalno delujočega g. šolskega upravitelja Josipa Križmana je dobro izvežbani domači pevski zbor prav lepo zapel nekaj pevskih točk. G. župnik iz Št. Ilja pri Velenju Fr. Schreiner, ki je pred 25 leti govoril kot dobrnski kaplan na ustanovnem shodu društva, je z izrazitimi besedami pokazal na sličnost in razliko prejšnje in sedanje dobe ter ožigal nekatere nedostatke sedanje človeške družbe. Domači g. župnik Gorišek, ki je vedno bil gonilna sila društva in njegovega delovanja ter mu je tudi dal na razpolago župnijsko uto za njegove prireditve, je nazorno orisal zgodovino društva in načini, kako je društvo ves čas svojega obstoja skušalo uresničiti svoj plemeniti namen. Koncem je gledališka družina prosvetnega društva iz Celja prav dobro vprizorila burko v enem dejanju »Če sta dva«. Celodnevno proslavo je spremljala s svojimi strokovno popolnimi proizvajanjmi polnoštevila rudarska godba iz Velenja. Bila je to proslava, ki bo domačinom ostala v prijetnem spominu. Kot njen trajen uspeh naj ostane pobuda, da bo društvo tudi vnaprej delovalo po istih načelih za iste vzvišene cilje.

Črešnjevec pri Slovenski Bistrici. Tukajšnje Prosvetno društvo naznanja, da se žrebanje društvene loterije vrši v nedeljo, dne 27. septembra ob 3. uri

popoldne. Prosimo vse lastnike naših srečk, da nam jih plačajo ali pa vrnejo. Vse sosede pa vabimo za ta dan na naš Črešnjevec. Se priporoča loterijski odbor.

★

Lov največjih opic za živalske vrtove.

V Evropi najbolj znameniti cirkus je Hagenbeckov, ki ima v Berlinu svoj lastni vrt za vzrejo ter vzgojo divjih živali. Hagenbeckovi lovci so razkropljeni po divjinah celega sveta, odkoder pošiljajo domov v Berlin nalovljene zverine in od tukaj romajo izredne in redke živali v živalske vrte drugih držav. V naslednjem hočemo podati opis Hagenbeckovega lovca, v katerem popisuje lov na za gorilo največjo in najbolj nevarno opico, ki se imenuje orang-utan.

Največ orang-utanov se še skriva po džunglah velikega otoka Sumatra v ogromni otočji skupini pod Indijo. Redkost je, da bi se kedo lahko polastil orang-utanove družine žive. Lovci navadno ustrelijo orang-utanovo samico, in mladič ostane pri mrtvi materi, dokler se njeno truplo popolnoma ne ohladi. Mladiča ujamejo z lahkoto v kletko in ga odredijo.

Kako je bila zajeta cela družina?

Hagenbeckov lovec pripoveduje, kako so izsledili domačini slučajno bolj blizu kraja pragozda na Sumatri celo orang-utan družino: orjaškega samca in samico z dojenčkom. Pod vodstvom evropskega lovca je pričel pogon na opice. Domačini so obkolili oni del gozda, kjer je prebivala opičja družina in so jo pričeli plašiti s kričanjem in s strelji v zrak. Samec je pričel z umikom, za njim mati z mladičem na prsih s skoki z enega drevesa na drugega. To preganjanje po drevesih je trpelo cel dan, dokler se niso umaknile opice proti večeru že čisto ob rob pragozda.

je šel domov mimo nje. In ji je grozil s pestmi, jo na glas zasramoval in preklinjal.

A njiva je prezirljivo molčala.

Vendar se ga je še enkrat lotila. Ali ga je morda nebo še enkrat opomnilo?

Zadnjo nedeljo v juniju — skoro leto dni je že prešlo od njegovega zločina, od krive prisege — se je vračal pozno ponoči od fare.

Že ko je gostilno zapustil, se je v daljavi bliskalo, zamolklo grmelo. Ko je šel po dolini, je v gozdovih ob straneh doline strahotno šumelo, kakor bi velikanske zveri po lesovju sem in tja lomastile. V daljavi — a bliže in bliže — je s strahovito naglico po temni, neskončni tabli nebeški pisal prst božji. Kar je pisal, je moralo biti strašno. Zakaj tabla je drhtela, strahotno bobnela pod temi gorečimi, z nebeško naglico pisanimi skrivnostmi.

»Ali piše moje grehe?« je šinilo Matiji skozi glavo, ko je spet zažarelo, da so ga oči zbolele in jih je naglo zaprl, in se je ob strašnem gromu zemlja pod njim stresla.

Hotel je moliti.

»A saj meni tako ne pomaga,« si je dejal obupan.

Tudi ni imel rožnega venca pri sebi. Pač pa je imel v žepu steklenico žganja. Segel je ponjo in pil v dolgih požirkih, da bi se okrepčal in si za nadaljino pot poguma napil

»Ko bi bil že na hribu, bliže domu!«

A čim više je prihajal na hrib, tem težje je stopal. Zakaj na hribu je divjal vihar s še hujšo močjo. Malo da ga ni prevrgel in ga zakotalil nazaj dol po cesti.

In čim bolj se je bližal njivi, tem težje in tesneje mu je bilo pri srcu. In tem strahotneje. Zakaj tu je grom bobnel, kakor bi se hrib rušil, po srdito švigajočih ognjenih strelah na nešteto koscev in drobcev razklan in zdrobljen.

Preril se je skozi valoveče reke vetra gor do njive. Kar ga je nenadoma zažabil strašen vrtnec in ga treščil noter na njivo, v zorečo jarico. — Veldin, vinski brat, se ga je bil usmiliti in mu je spomladi njivo zoral. Rž je šumela, kakor bi se podila po nji cela vrsta duhov. Klasje, debelo latovje, ker letina je kazala dobro, je udarjalo po njem, po licu mu, po očeh, vratu, rokah. Ob enem se je vsula toča. Padala mu je na golo glavo — klobuk mu je bil veter zbil z glave in mu ga je odnesel kdo ve kam — kakor bi ga nevidne, trde roke z neskončno naglico neusmiljeno teple.

Vmes je od vseh strani srdito kričalo vanj. Od desne: »Hoho, ali je nisi ukral?« Od leve: »Hoho, kako si jo prigoljufal?« Od zgoraj: »Hoho, pa nisi krivo prisegel?« Za njim: »Pa si se še hudoval na patra v mestu, ker ti odveze ni dal! Še z Bogom si

nerodnost in ji je bilo neprijetno. Poskusila je popraviti nerodnost in moža pokarala: »Glej, kakšen si, da kaj takega poveš našemu boterčku v zobe! Če bi bil boterček količkaj pošten človek, pa bi ti lahko zameril!«

Cigani jedo kolač.

Otroci cigani so skakali okoli matere ciganke in vriščali: »Lačni smo, ajka, lačni!« Ciganka jih je tolažila: »Joj, deca, potrpite, tati bo hud! Vsi dobite! Če bi sedajle imela le pol toliko masla, kakor nimamo moke, pa bi si v vasi izposodila posodo in bi vam spekla masten kolač.« — »Kolač, kolač!« so zaviskali otroci. Cigan-

Od pragozda naprej se je razprostirala z visoko travo porastena džungla, po kateri so rasle le posamezne palme. Še isti večer so pregnali že utrujene opice v vrhe samotno stoječe visoke palme in jo zastražili z ognji krog in krog. V noči so napravili dve močni kletki iz bambusovih kolov. Zjutraj na vse zgodaj so začeli med krikom podirati palmo. Eni so podsekovali drevo, drugi so bili pripravljeni s kletkami in tretji so bili oboroženi vsak s pestjo rdeče paprike. Ko je padlo drevo, se je zaglano krdelo lovcev s papriko proti preplašenemu samcu ter samici in jima pognalo bogznanj koliko skeleče paprike v oči. Ker sta bili živali ob vid, je bila njuna sprava v kletki prav enostavna. Mladič je obležal pri padcu drevesa pod vejami mrtev. Zveri sta bila prava orjaka in roke vsakega so bile trikrat tako dolge kakor človekove. V ujetništvu sta bila mirna, le oči sta si mencala in skraja sploh nista vživala nobene hrane. Po enem tednu jima je prešlo skelenje vsled paprike in tedaj sta že tudi bila na krovu parnika v kletkah.

Lovec je javil iz Indijskega morja v francosko luko Marseille, da pripelje dva največja orang-utana in naj bodo pravočasno obveščeni o njegovem prihodu vsi ravnatelji večjih živalskih vrtov.

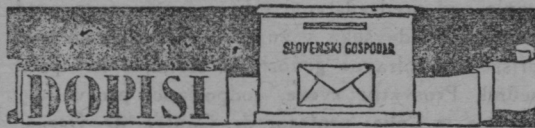
Prodaja družine.

Na ladji sta se udali opici kmalu v usodo ujetništva in pričeli uživati hrano. Ko je došel parnik v Marseille, so že čakale tamkaj na opičjo izrednost množice radovednežev in seve tudi z denarjem založeni ravnatelji.

Lovec je izkupil veliko v francoskem mestu na vstopnini, povrhu mu je izplačal še ravnatelj pariškega Jardin a'Acclamation vrta 50.000 zlatih funtov za obe opici. V prvotnih bambusovih kletkah sta bili prepeljani živali iz pristanišča v pariški vrt, kjer so jima bili pripravili udobnejše bivališče. Ujetnika so spravili v novi kletki le na ta način,

da so jima stari kletki odprli, v novi nasuli najboljšega mikavnega živeža, a v starih ju pustili štiri dni brez vsake hrane. Šele glad je izsilil preselitev. Pa tudi v novi udobni kletki je podlegla samicica po 8 tednih pljučnici in kmalu za njo je poginil samec od žalosti ter osamelosti. Pariški živalski vrt se je ponašal le kratko časa z opičjo posebnostjo in utrpel vsled nagle smrti občutno škodo.

★

Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 17. septembra t. l. smo pokopali tukaj 42 letnega uglednega župana v Zicah, g. Karla Wella, ki je bil mož bolečin in potrpežljivosti. V svetovni vojni je bil izgubil nogo, nekako pred dvema letoma ga je po eni strani še zadela kap. Tako je počasi ves izčrpan podlegel smrti. Bila ga je sama ljubeznjivost. Pri njegovi hiši, kjer še gospodari njegova ljubeznjiva mamica, je vsak siromak našel streho in uteho. Spremljali so ga na njegovi zadnji poti okoliški župani, šentlenarški orožniki, sorodniki, sosede in prijatelji od blizu in daleč. Zbrana je bila velika množica. Pogreb je vodil domači g. župnik ob asistenci anovskega g. župnika ter bogoslovca g. Miheliča. Domači pevci so mu ob odprtem grobu zapeli dve žalostinki. Ob težki izgubi ljubljene sina, oziroma brata, naše srčno sožalje! Na sedmini se je nabralo za moriborsko bogoslovje 108 Din.

Rače. Naši bratje sv. Florijana, to je naše gasilno društvo je v nedeljo, dne 20. septembra tega leta pod vodstvom svojega neumorno delavnega načelnika g. Al. Faleža praznovalo 45 letnico svojega obstoja. Smo torej sicer 15 let za Mariborčani, pa vendar za njimi prvi v okolici, kar je zasluga nepozabnega nam takratnega g. nadučitelja Paulška. Časten mu spomin! V graščinski kapeli je bila slovesna služba božja, pri kateri je petje na koru oskrbelo domače pevsko društvo »Orač«. Po

vasi je bilo ves dan zelo živahno in veselo razpoloženje. Na mnoga leta!

Sv. Boltenk pri Središču ob Dravi. Ker so se v mnogih krajih naše banovine že prav uspešno uveljavile kmetско-nadaljevalne šole za odraslo mladino, saj je teh šol v Sloveniji že okoli sto, se je nedavno tudi pri nas ustanovila taka zimska kmetška šola pod vodstvom našega g. šolskega upravitelja. Namen te šole je poglobiti kmetско splošno izobrazbo na gospodarsko-praktični podlagi v tistih strokah, ki so življenske važnosti v domačem gospodarstvu ožjega šolskega okoliša. Stalen pouk bodo oskrbovali: šolski upravitelj g. A. Žerjav, veleposestnika Košar in Breznik ter župnik Molan, po potrebi pa še posamezni strokovnjaki v srezu. Šola se bo vršila v zimskih mesecih (od novembra do marca) v popoldanskih, oziroma večernih urah v domači šoli. V kmetско šolo se lahko vpišejo kmetски in viničarski fantje od 16. leta naprej. Ves pouk bo brezplačen in tečajnikom bo na razpolago za dopolnitev izobrazbe še domača gospodarska knjižnica v šoli. Poleg kr. banske uprave so tudi domače občine in denarni zavodi obljubili primerne prispevke za kritje stroškov te šole, kar javno ugotavljamo z zadovoljstvom. Da se čimprej ugotovi določeno število tečajnikov, se vrši vpisovanje nepreklicno v nedeljo, dne 4. oktobra v popoldanskih urah v šoli, ki se mu naj odzove čim večje število odrasle mladine.

Šmartno ob Paki. Soboto in nedeljo, to je 12. in 13. septembra je bil za nas dan iznenađenja. Zjutraj nikdo ni pričakoval, da bo v noči med obema dnevoma tolika povodenj, da bo prekosila lanski dve, ki sta bili zelo veliki, in vse v teku zadnjih 30 let, kakor zatrujejo tukajšnji posestniki, ki si tu in tam zaznamujejo višino največjih povodenj. V soboto je že popoldne začela Paka nenavadno naraščati, v znamenje, da je moralo močno deževati v Saške dolini in njenem ozadju, kakor je deževalo pri nas. Opoldne je bila povodenj čez in čez. Popoldne pa je lilo pri nas kakor iz škafa in je moralo enako liti v gornjem toku Pake, ker je ta silno narasla ponoči, najhuje okoli pol ure pred polnočjo. Odnesele je v Penku dve brvi, mnogim posestnikom pa proso, otavo, koruzo, buče, hmelovke itd., drugim pa zalila ajdo in pašo, spodkopala drevje in odnesla mnogo zemlje. — Poročali smo že, kako točo smo imeli 21. junija v Velikem vr-

ček Miha je zaplesal na eni nogi in dejal: »Jaz bom pa pripravil žerjavico, in bo se spekel kolač, da bo čez in čez lepo rjav, da bo hrustala mastna skorja — hrsk, hrsk!« Mali Maruši so se zasvetile črne oči. S komoleem je v kraj sunila bratca Miho in zavpila: »Seveda, samo s skorjo se boš mastil! — Ne boš! Jaz bom lomila kolač in ga jedla takole: ham, ham, ham!« in in udarjala je z zobmi ob zobe ter stiskala obe pesti k ustom. Tedaj se je razjezil stari cigan. Prisolil je Maruši eno preko ust, rekoč: »Požrešnost vražja, še zadavila se boš! Bolj počasi žri! Saj vendar vidiš, da nisi sama!«

se prepirali! Izpod njega, iz zamlje same: »Nazaj bi me dal!« A vse je prekril strašen glas: »Saj je ne boš dal! V pekel s tabo, krivoprisežnik. Na dno pekla!«

Krohotalo se je krog njega, nad njim, pod njim, za njim, ječalo, kričalo, grozilo, ga zasmehovalo, klelo ga, da so se mu v strašni grozi lasje ježili. Valjalo ga je po razorih in ogonih, od vseh strani udarjalo po njem, po glavi, hrbtu, rokah, nogah, kakor bi ga nameravalo resnično na njivi umoriti.

Kako je tisto noč domov prišel, sam ni vedel.

Ko se je drugo jutro iz omamne pijanosti in iz groze pretekle noči zbudil, je preklel njivo, dan, ko jo je prvič poželel, in dan, ko jo je s krivo prisego pridobil.

Še ves trd od prestanih grozot si je dejal: »Ni druge pomoči, vrnem jo Korenki. Morda bo potem mir!«

A je takoj spet zagledal pred seboj zapreko, ki je ni znal, ne mogel, ne upal premagati in odstraniti: »Krivo si prisegel. Priznaj — pa greš v ječo.«

V onemoglem obupu je stiskal pesti.

»O satan, kako si me prevaril! Kam si me spravil, peklenški zapeljivec!«

In je spet ni vrnil.

In mu je bilo, da se mu prst njive s strašno težo naveša na roke, mu je na poti in ga zadržuje

pri vseh delih in opravilih. Naveša se mu na noge in ga teži na vseh potih. Leži mu na mislih in jih tlači kakor ogromen kamen zelje v kadi. Leži mu na srcu, da si ne more oddehniti, nikoli se ne razveseliti. Z vednim strahom in nemirom ga navdaja, s krvoločno krutostjo ga muči in mori.

Otresti se groznega, okrutnega bremena ni mogel, ker se ni mogel otresti njive. A sovražil jo je z obupnim, pekočim sovraštvom.

IX.

Krivica sveta — krivica Matijeve je bila v nji samo neznatna kapljica — je k Bogu v nebesa vpila.

Pa je Bog rekel: »Ne vstrpim več teh milijonov klicev in tožba. Stopim dol in pogledam, kako je s pravico in krivico na svetu. Ako je resničen le milijonski del teh tožba, udarim svet z vsem svojim srdom. Moram, ako hočem ostati pravičen.«

»Vojske, kuge in lakote — reši nas o Gospod!« so v stoterih in tisočih cerkvah molili tisti čas ljudje. Pa niso vedeli, niso v srcu čutili, kaj govore, kaj prosijo. Usta so molila, srca niso molila. Kolena so v prahu klečala, srca so se v napuhu povzdigovala. V prevzetnosti in mogočnosti so hodila svoja visoka posvetna pota.

(Dalje prihodnjič.)

hu in deloma v Skornem. Da bi se nudila pomoč prizadetim, se je osnoval v občini pomožni odbor, ki je uredil pobiranje semenškega žita za odškodnine. V dneh 31. avgusta do 2. septembra se je nabralo po župniji 916 kg ječmena, rži, pšenice in ovsu, v denarju pa 748 Din; našla sta se dva dobrotnika, kojih eden je daroval 500, drugi pa 300 Din, pridružila se je še domača hranilnica in posojilnica z darom 500 Din. — Še eno redkost imamo v župniji, ki je najbrž ne bo kmalu kje: otroške igre. V počitnicah se združijo otroci ene vasi in vprizorijo kako gledališko igro, spremljano s petjem in deklamacijami. Sami otroci si postavijo najraje v kakem kozolcu zasilni oder popolnoma po svoje in so v tem zelo iznajdljivi. Sami se naučijo kako igro in sami vodijo vso predstavo. Poslušalce, ki si jih povabijo, prosijo prostovoljnih prispevkov v mladinsko blagajno. Letos so priredili tri take predstave: v Gorenjem, Šmartnem in Rečici. Najlepše so gotovo naredili Rečiški, ki se jim je prireditev dobro posrečila in bila deležna obilnega obiska, ki pa si niso prispevkov v blagajno popolnoma razdelili, da bi jih imeli za veseljačenje, oziroma sladkarije, temveč so majhen delež prispevkov poslali Klaverjevi družbi v prid ubogim zamorčkom.

Ptuj. Odličen obisk. V našem mestu se mudi že nekaj dni poznani slavist in univerzitetni profesor iz Bratislave dr. Fr. Wolmann. — Nesreča. V bolnišnico je bil prepeljan 18 letni kmetski fant Anton Podkotnik. Padel je pri obiranju hrush z drevesa ter si zlomi levo roko. — Mladeniči letnika 1912 se pozivajo, da se prijavijo do 20. t. m. v občinskem uradu radi vpisane v seznam vojaških obvezancev. — Poročil se je te dni posestnik Anton Bumež iz Podvincev z gospodično Gerčko Lenart, sestro ptujskega veletrgovca gospoda Lenarta. Bilo srečno!

Kostrivnica-Podplat. Ker je obstojala nevarnost, da se postaja Kostrivnica-Podplat radi neprimernih prostorov sploh ukine in ker železniška uprava na lastne stroške odklanja vsled pomanjkanja kreditov, se je morala občina Kostrivnica radi gospodarskih interesov odločiti za obvezo napram direkciji drž. žel., da postavi na lastne stroške za obstoj postaje zahtevane prostore, to je: prometno pisarno, čakalnico, stranišče, drvarnico ter lampisterijo. S to obvezo je postaja zasigurana. Kostrivniška občina sama ogromnih bremen na noben način ne bo zmogla, zato se je zatekla k nabiranju prostovoljnih prispevkov. Stavba bi morala biti dogotovljena na odločno zahtevo direkcije drž. žel. najkasneje do 31. oktobra sicer je pogodba anulirana, z njo pa sigurno ukinjen nadaljnji obstoj postaje same. Resno nas obdaja bojazen, pred bodočnostjo, ker so nam ravnokar pošla z velikim trudom nabrana, žrtvovana denarna sredstva. Občinstvo, ki se je še pred letom v občudovanja vredni meri zavedalo resnosti položaja, žalibog ne more več pomagati. Kljub velikim težavam še vedno vzdržujemo trdno voljo rešiti postajo v dobrobit ožje in širše okolice, zato si usojamo zaprositi, da nas v sili sigurno podprete s primernim zneskom, za kar smo vnaprej zelo hvaležni. Županstvo občine Kostrivnica.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Na zadnjem fantovskem taboru pri Sv. Roku v Šmarju pri Jelšah je bila naša župnija dobro zastopana. Fante sta vozila k Sv. Roku dva okrašena voza. Nekateri so se peljali z avtobusom, drugi z vlakom, dosti pa jih je šlo peš, med njimi so bili tudi ostali častilci

sv. Roka. — Minuli teden je bilo veselje za naše fante. Vedno so popraševali, kje pa trgajo danes koruzo, da gredo zvečer na vas koruzo kuhati. Zbirale so se jih cele gručice; oh kako jim je šla koruza izpod rok, iz ust pa šaljive govorice in vesele pesmi; to je bila za naše fante vesela zabava. Po končanem delu pa so se mirno vsačali vsak na svoj dom. — Čebelarstva panoga gospodarstva se je letos tukaj izredno slabo obnesla. Čebelno sezono ajdove paše je vedno motil dež in oblačno vreme. Dobro, kje imajo vsaj toliko bire, da se bodo lahko prezimile. Zaradi tega pa čebelarji le imejte še vedno pogum, bo pa mogoče drugo leto bolje.

Podčetrtek. Smrtna kosa. Pred kratkim smo pokopali dva naša farana. Prvi je bil veteran cele župnije Matija Volavšek, star 99 let. Bil je dober občan, pri vseh priljubljen in odločen kristjan. Poleg sosedov žalujejo za njim njegove vzorne in dobro vzgojene hčerke. — Kmalu za njim pa se je preselila v večnost gospa Roza Gerčer iz ugledne rodbine trga Podčetrtek — gospa Peternela. Ne samo njeni ožji sorodniki, ampak tudi ves trg je spremil gospo k zadnjemu počitku. Naj počivata v miru oba dobra preminula farana!

Jurklošter. Na tukajšnji šoli podučujeta še še vedno le dva učitelja štiri razrede. Otroci imajo vsak drugi dan šolo. Starišem in otrokom je to všeč. Kaj pa bo rekel k temu gospod »Napredek« in »Prosveta«? Pravijo, da je ponekod več učiteljev brez šole. Tu je pa šola brez učiteljev. Rešitev naj sledi za oboje.

Rečica pri Laškem. Tombola v prid novi cerkvi v Gornji Rečici je preložena. Vsem dosedanjim darilcem krasnih dobitkov, zlasti v Celju in Hrastniku, se odbor iskreno zahvaljuje z zagotovilom, da se bodo darila na najprimernejši način porabila za omenjeno svrhu.

Novije.

Angleški funt v nevarnosti. Angleška narodna banka je ustavila radi odtoka zlata iz Anglije in padca angleškega funta izplačevanje v zlatu. Od leta 1844 (banka obstoja že od leta 1694) je z izjemo vojne dobe banka tokrat prvič ustavila zamenjavo bankovcev v zlatu. Odlok o ukinitvi zlate valute je izzval v finan. krogih največje vznemirjenje. Skoro vse evropske banke so zaprte. Francoska vlada je sklenila, da bo nudila pomoč.

Avstrija ima 6 kandidatov za novega predsednika.

Avstrijska vlada bo znižala uradniške plače za 6–25% in bo prihranila na ta način 400 milijonov šilingov.

Japonci prodirajo naprej po Mandžuriji in so zasedli že celi južni del. Kitajci se umikajo. Rusija je odredila mobilizacijo sibirskih čet.

Nov napad na vlak na Madžarskem. Med Munkačem in Sv. Nikolo je bil izvršen atentat na vlak. Zločinci so raztrgali tračnice v dolžini 200 m. Strojevodja je vlak ustavil pravočasno in preprečil nesrečo.

Ponesrečenca na mariborski motociklistični dirki. Zadnje nedeljo se je vršila na Teznu pri Mariboru velika motociklistična dirka. Na dirki sta ponesrečila dva Avstrijca: H. Trummer

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobe imamo v naravni »Franz Josefov« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Slovit zdravnik priznavajo, da učinkuje »Franz Josefov« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

iz Feldbacha in Fr. Schirmaul iz Gradca. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v mariborsko bolnico.

Po 12 letih prvi uboj. 61 letni čevljarški pomočnik Blakšič je zaklal 21. septembra v Lebičevi krčmi v celjski okolici 24 letnega Dominika Habernika radi zaušnice. To je po 12 letih prvi uboj v celjski okolici. Vzrok uboja je bilo staro sovraštvo.

Tekmovalna kmetijska razstava v Celju. — Sresko načelstvo Celje je opozorilo hmeljarsko društvo, da se bode v letošnji jeseni — najbrže tekom meseca oktobra vršila v Celju splošna tekmovalna razstava, pri kateri se bo za dobro ocenjeno blago dobilo posebne nagrade. Pri tej razstavi bo vsakomur treba razstaviti tudi smelj in se opozarja producente, da si prihranijo potrebne vzorce (1–2 kg ali original, ali žveplan) za to razstavo.

Za zimo novodošli štofi in vso oblačilno blago dobite najugodnejše v trgovinah F. Senčur, Mala Nedelja in Ljutomer.

Razpis. Odda se služba organista in cerkvenika skupno v Brežicah ob Savi.

Išče se učenec z dovršitvijo meščanske šole v trogovino mešanega blaga proti prosti oskrbi. Nadalje se sprejme tudi pošten hlapec. Plača po dogovoru. Franc Medila, Velika Nedelja. 1423

Kupim malo posestvo, samo v Savinjski dolini. Takoj plačam. Tudi v najem želim sprejeti. Naslov v upravi lista. 1431

Steklarski vajenec se sprejme pri Ivan Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10. 1432

Na glavnem trgu v soboto 26 tega meseca licitacija perila, obleke, čevljev, pohištva. 1433

ZAHVALA.

Po smrti našega očeta g. Predanič Matjeva sva prejela od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujemo.

Sp. Pohance pri Artičah, 17. sept. 1931. 1424
Ivan in Urša Predanič.

ZAHVALA.

Za takoj izplačano podporo po smrti našega očeta g. Jožefa Veisman, izrekam podpornemu društvu

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU tem potom najlepšo zahvalo in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Sovjak, Sv. Jurij ob Šč., 19. sept. 1931. 1427
Anton Kovačič.

ZAHVALA.

Podporno društvo

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU mi je izplačalo po smrti moje tašče g. Marije Marinič nemudoma pripadajočo podporo, za katero izrekam tem potom najlepšo zahvalo in priporočam to prekoristno društvu vsakomur najbolje.

Jančevski vrh, Sv. Urban, 19. sept. 1931. 1425
Alejo in Liza Pušič.

ZAHVALA.

Podpisana se tem potom zahvaljujem podpornemu društvu

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU za takoj izplačano podporo po vsled nezgode umrli moji materi g. Gera Korpič, če tudi je bila članica samo tri mesece. Priporočam torej že po vsej Sloveniji razširjeno društvo vsakomur najbolje, ako še ni njega član.

Dravci, Sv. Vid pri Ptuj, 17. sept. 1931. 1426
Josipina Korpič.

Viničarski vestnik.

OBČNI ZBOR »STROKOVNE ZVEZE VINIČARJEV«.

V nedeljo 18. septembra se je vršil v katoliškem domu v Ljutomeru 11. redni občni zbor stanevske organizacije viničarjev. Vkljub najtežjemu gmotnemu položaju in nalivom dežja so prispeli viničarji od blizu in daleč na ta občni zbor. Zastopane po svojih delegatih so bile strokovne skupne viničarjev iz Halož, Slovenskih goric, mariborske okolice, in ljutomersko-ormoških in gornjeradgonskih goric in številno tudi iz krajev sreza Maribor desni breg. Prispeli so najzavednejši tovariši in voditelji naše organizacije in je izgledalo, kakor da zboruje nekaj viničarski parlament, zavedajoč se svojega velikega dela in pomena. Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani je zastopal sam načelnik, tov. Srečko Žumer, katerega so zborovalci navdušeno pozdravili.

Občnemu zboru je predsedoval načelnik »Strokovne zveze viničarjev« tov. Husjak Ivan. Po odobritvi zapisnika je načelstvu prvi poročal tajnik tov. Peter Rozman. Iz tajnikovega poročila je posneti sledeče: Pisarna načelstva »Strokovne zveze viničarjev« je izborna delovala. Dopisov na razne oblasti je bilo odposlanih 26, drugim strankam 55, podrejenim skupinam in članom 1078 dopisov. Korespondenca došlih in odposlanih dopisov znaša skupaj število 1708 dopisov. Viničarskih komisij in posredovalnih vlog v spornih zadevah med posameznimi viničarji, člani organizacije in njihovimi gospodarji, se je uspešno vršilo 95. Strokovna zveza viničarjev šteje že danes 25 edinic in s tem 1894 članov. Od oblasti dovoljenih zborovanj se je z uspehom izvršilo 54.

Blagajnik, tov. Kosič Janez je poročal o gospodarskem stanju zveze in je ugotovil sledeče: Skupnih dohodkov organizacije po članarini in raznih prejemkov je bilo od 1. junija 1930 do 1. junija 1931 Din 47.281.06. Podporni sklad je imel od tega prispevkov Din 16.045.—. Starostni sklad je imel od tega Din 4380.—. Za strokovni časopis, pisarniške potrebščine, inventar, odbitek Jugoslovanski zvezi, koleki takse, znamke, kurjava in razsvetljava pisarniških prostorov itd. Din 17.952.42. Članom iz podpornega sklada se je izplačalo poročniških podpor 54 v vsoti Din 2700, bolniških podpor 394 v vsoti Din 16.678, telesno nezgodnih 19 v vsoti Din 920.—, posmrtninskih podpor 34 v vsoti Din 8700.—. Skupaj Din 28.998.— je bilo razdeljenega nazaj članom organizacije potom raznih podpor in v najhujši stiski. Važno je pri tem poročilu tudi omeniti, da je članstvo organizacije iskalo pomoč pri zdravniških v 222 slučajih, od teh potom ubožnega spričevala v 71 slučajih, dočim jih je v 151 plačalo iz svojega vse zdravniške stroške, katerih računi za ordinacije in zdravila so znašali skupaj Din 16.148.86 in je bilo pomagano tem iz podpornega sklada v vsoti Din 9440.—, torej več kakor polovico. Starostni sklad ima premoženje 13.100 Din in se ta fond mora zbirati osem let, kakor se bo začelo uporabljati za podpore onemoglim članom organizacije. Najvažnejše je bilo v poslovnem letu izvršeno dejstvo, da se je v organizaciji ustanovil poseben posmrtninski sklad s prav posebno in malenkostno članarino, ki se plačuje samo ob vsakem slučaju smrti katerega člana in ki znaša za vsak slučaj smrti podpore Din 2000. Dosedaj še ni bilo nobenega slučaja, da bi se iz tega posmrtninskega sklada moralo izplačati. Skupni prejemki novega posmrtninskega sklada znašajo že sedaj Din 4534.—

Po blagajniškem poročilu je poročal načelnik tovariš Husjak Ivan, ki je v kratkih in jedrnatih besedah povdarjal, da pokret »Strokovne zveze vinačarjev« ni tukaj samo radi materijelnih dobrin, ampak je tudi idejni, krščansko-socialistični.

★

Vprašanja in odgovori.

Številni vpraševalci:

Po državi hodijo popolnoma nepeznani ljudje in zahtevajo od nas neke podpise. Zakaj se zbirajo ti podpisi in nekateri trdijo, da jih moramo dati. Ali se tudi lahko uradno od nas kake podpise zahteva?

Odgovor:

Ako so ti ljudje, ki hodijo okrog vas, navadni agentje, ki hočejo vaš podpis za kake naročilo, pazite, da ga ne daste. Teden za tednom se prijavljajo ljudje, ki so prišli v občutno škodo zaradi tega, ker so davali podpise. — Drugi hodijo sedaj okrog in iščejo podpise za volitve. Glasom volilnega zakona mera nosilec liste imeti v vsakem srezu 66 podpisov, vsak sreski kandidat pa 200 podpisov. Zadnjič je »Slov. Gospodar« podal o tem sledeče:

Izvedeli smo, da bodo že v kratkem začeli te podpise zbirati. Bodite pa previdni in ne dajte podpisov nikomur, ki vam ni poznan, da je istega mišljenja kakor ste vi! Nekateri bodo lagali, drugi zopet grozili, vi storite, kakor je vašemu mišljenju prav! Zavedajte se, da ste svobodni državljani in ne dajte se furbati in ne plašiti. Ako ste v dvomu, vprašajte prijatelje in znance, posebno značajne ljudi, o katerih veste, da so zvesto na braniku pravic našega ljudstva, oni vam bodo prav svetovali. Zoper svoje mišljenje svobodni državljani ničesar ne stori, najmanj pa, da bi dajal podpise.

Pripominjamo, da so volitve po zakonu svobodne in da se nikogar ne more siliti na sodelovanje v kaki strankarski organizaciji, ako sam noče.

Kako pa je treba biti previden, kaže slučaj, ki so nam ga nekateri vpraševalci sporočili: Dognalo se je, da so nekateri teh, ki pobirajo podpise, komunisti. Znano vam je, kako hude kazni zadenejo one, ki so v seznamu komunistov, ker komuniste sodi posebno sodišče v Beogradu. Žalibog je danes tak čas, da se pač ne smemo zanesti na bližnjega, da moramo biti v besedi in še bolj s podpisi previdni.

L. M. v M.

Imam 100 trsov šmarnice, pa na senčni legi. Ali moram tudi od te šmarnice davek plačati?

Odgovor:

Da. Ta davek je zato predpisan, da se šmarnica sploh odpravi in ne šele tedaj, če se vino od šmarnice prodaja.

I. L. v P.

Silno sem zadolžen. Ne vem si več pomagati, ali bi naj pisal kralju in kako?

Odgovor:

Nekateri, kolikor smo slišali, so v tem oziru že pisali. Dobili so odgovor, da se naj obrnejo na agrarno banko za posojilo. Agrarna banka daje posojilo, toda nižje obresti dobite v domači posojilnici. Če ste res zelo zadolženi in ne dobite tudi porokov, potem ne bo posojila nikjer. Toda na take misli, kakor ste na koncu zapisali, človek, ki ima vero, nikdar ne pride! Ko ste na svet prišli, tudi niste nič imeli in ko boste s sveta odšli,

tudi ne boste nič seboj vzeli. Izguba premoženja ne sme človeka v obup pognati.

I. L. v Č.

Sem poročen. Ali lahko postanem orožnik? Odgovor:

Če tudi z ženo ne živite skupaj, ste vendar poročen. Orožniško službo za južne kraje bi pa menda dobili.

M. P. v M. B.

Pet nas ima en mlin. Jaz stanujem v njem. Solastniki bi radi mlin prodali, ali imajo do tega pravico?

Odgovor:

Svoje deleže na mlinu lahko prodajo. Vi pa svojega držite. Če ste vknjiženi, boste zmagali. Toda glede stanovanja pa bo treba posebnega dogovora.

M. A v T. S. G.

Z dveh občinskih cest se steka voda, ki potem drvi, zlasti še ob nalivih, po mojem močno nagnjenem sadovnjaku. Tako je izpeljana voda po mojem svetu gotovo že nad 30 let. Sedaj pa hoče občina napraviti kanale, ki bi dovajali še več vode. Tako narasla voda bi potem tudi bolj drla in mi delala še več škode. Nevarnost je tudi v tem, da bi se začel hrib vleči, ker bi ga premočna voda spodkopavala. Ali se lahko tej nameri kanaliziranja uspešno uprem, zlasti še, ker lahko občina to vodo spelje po svojem svetu, oziroma bi vsaj lahko občino prisilil, da bi mi (občina) vsaj popravljala eventualno škodo, ki bi jo tako pomnožena voda napravila po mojem sadovnjaku?

Odgovor:

Ko bo komisija za izpeljavo kanalov, vas morajo kot soseda pozvati. Tedaj vztrajajte na tem, da občina napravi kanale po svojem svetu. Občina ne sme kanalov tako speljati, da vodo zbere in spusti na svet, ampak se mora kanalizacija potem speljati do potoka. V slučaju, da občina ne pristane na vaše zahteve, se lahko pritožite na srezko načelstvo.

★

Raznoterosti.

Nekdanja usoda žepnega robca in nogavice. Vpeljava žepnega robca je zadela na velike težkoče. So bili celo časi, ko niso marale poznati tega predmeta niti najbolj fine Francozinje. Žepna rutica se ni smela uporabljati v dostojni družbi, nista se je upala pritisniti na oči v najbolj ganljivih prizorih na odru nobeden igralec ali igralka. Šele igralka Duchenois je bila prva, ki je imela toliko poguma, da je držala na odru v roki žepni robček. Šele francoska cesarica Josipina je prelomila običaj, da žepni robec ne spada pred javnost. Omenjena vladarica je imela slabe zobe in je te skrivala za rutico, ki je bila obšita z dragocenimi čipkami. Vzgladu cesarice so sledile dvorne dame in od tedaj je prodrl žepni robec tudi v najbolj razvajene družbe. Tudi razširjanje nogavice še nikakor ni tako staro, kakor bi kedo domneval. Pred 200 leti je prišlo par nogavic komaj med 1000 osebami na eno. Stroj za pletenje nogavic je iznašel leta 1598 angleški duhovnik Viljem Lee v Cambridge. Izkazana je bila izumitelju čast, da je smel izdelati eno nogavico ob navzočnosti kralja Jakoba I. Angleži pa so se norčevali iz iznajdbe

in Lee se je podal na Francosko. Niti med Francozi ni doživel večjega uspeha in je umrl v Parizu v največji bedi. Njegov stroj je žel le polagoma priznanje in je bil dve in pol stoletja v rabi, dokler ni bil izpodrinjen po novejših iznajdbah.

Usmrtitev, ki traja 6 ur. Nekatero države Amerike so upeljale za usmrtitev zločincev posebne celice, v katere spustijo dušljive pline, ki usmrtijo na smrt obsojenega. Da ni ta način usmrčevanja nič lažji nego električni stol, je razvidno iz poročila o četrti izvršitvi smrtne kazni s pomočjo strupenega plina v Charson City v Nevadi. Mehikanec Lojz Ceja, ki je ubil ter izropal bogatega kitajskega trgovca, je bil obsojen, da se ga zastrupi s plinom. Prostor, v katerem so izvršili smrtno kazen, je bil neprodorno zaprt od vseh strani. Gledalci so gledali obsojenca skozi okno, ko so bili spustili v celico smtonosni plin. 78 očitidcev je bilo priča, kako je izdahnul Mehikanec šele po 6. urah, odkar je bil prisiljen, vdihavati plin.

Skrivnostni alkoholni vrelec. V El Pasos (Texas), v obmejnem mestu med Mehiko in Zedinjenimi državami je odkrila policija izvir in pretkan način tihotapljenja. Amerikanska tvrdka za olje je položila pred leti cevi na mehičanska tla, da bi spravljala s pomočjo sesalk olje iz mehičanskih skladišč po ceveh v ameriške vagone. Ker so pa v zadnjih letih v Ameriki ustavili toliko oljnate industrije, so pozabili s časom tudi na med obema državama položene cevi. Pred kratkem je jezdila tam mimo ameriška obmejna patrolja. Pri nagli ježi se je spotaknil eden izmed konj preko cevi, ki je bila skrita pod travo. Iz cevi, ki je bila že trhla radi vročine, se je izlil mesto olja 90 odstotni alkohol. Ko se je vrnila zvečer patrolja pijana v taborišče, so oblasti stikale za skrivnostnim alkoholnim vrelcem in so tudi poskrbele za to, da je moral usahniti. Brihtni tihotapci z alkoholom so uporabljali cevno napeljavo, da so tihotapili iz Mehike ceni alkohol po ceveh preko meje v Združene države.

*

Izreden doživljaj z levi.

Od leta 1914 živi v Kenija koloniji ob Viktoriji jezeru v južnovzhodni Afriki v kraju, ki je najbolj bogat na divjih zverinah, rodbina Cottar. Brata Karl in Mike Cottar sta se podila za zvermi od 13. leta naprej. Pred nedavnim časom sta se navolila smodnika ter krogle in sta zasledovala živali rajši s fotografičnim aparatom.

Ko je dospel v zgoraj omenjeno kolonijo njujorski fotograf Martin Johnson in pozneje še Paul Höfler, sta bila brata Cottar obema za vodnika. Dobro sta znala, kje se zadržuje tolpa levov, ki bi se pustila posneti v zanimivih trenutkih. Družba fotografov se je podala iz Nairobi proti Liani v avtomobilu. Pot je peljala preko izsušenih rečnih strug in od obeh strani so pozdravljali potnike visoki hribi.

Po štirih dneh vožnje je bila družba v pravem raju za fotografa. Cela po-

krajina je bila posuta od razne divjačine. Podilo se je tamkaj vse polno ceber, divjih koz, nojev in celo žiraf je bilo dovolj. Zgodaj zjutraj je obiskovala divjačina kotlino z vodo v bližini tabora fotografov.

Karl Cottar se je odpeljal proti drugi jami z vodo, njegov brat Mike ter Höfler sta se podala na pot, da bi poiskala levjo tolpo. Pri grmovju v izsušeni strugi sta zadela na zveri baš tedaj, ko so se mastile z ulovljeno cebro. Mike je dobro znal, da je leve po dnevu lahko odpoditi od plena. Domačini si večkrat pomagajo na ta način do mesa. Ko je Mike prepodil leve, je privezal mrtvo cebro z vrvjo k drevesu.

Drugi dan za tem se je oborožila cela družba s puškami in fotografičnimi ploščami in se je odpeljala proti drevesu, za katerega je bila pritrjena napol raztrgana cebra. Že od daleč so zagledali s pomočjo daljnogleda 9 rjavih levov. Ko so se pripeljali v bližino 100 m, je postala zverjad nemirna in se je hotela skriti v goščavo. Potniki so se umaknili in zavili tako, da so bili med grmovjem ter levjim krdelom. Fotografii so mirno opazovali zveri več ur. Ker niso ničesar počeli, kar bi živali plašilo, so postajale te vedno bolj radovedne. Več levov je sedlo na zadnje noge, da bi lažje opazovali prikazen avtomobila in ljudi.

Dve levinji sta se vedli tolikanj brezskrbno, da sta se pripravljali, kako bi zalezli divjega kozla. Kozel pa je zapazil še pravočasno nevarnost in jo je ubral v goščo po sredini med obema zalezovalcema.

Ker so bili fotografi uverjeni, da sta levinji gladni, so ustrelili tekom pol ure cebro in jo privezali z žico za avto. Ena od levinj se je začela naglo bližati vabi. Ko je bila le še 10 m proč, se je pripravila na skok in se pognala na plen. Kmalu je bilo zbrano krog cebre krdelo 9 rjovečih levov, ki so bili oddaljeni od avtomobila komaj 15 korakov. Po preteku 20 minut je preostalo od cebre samo še okostje.

Ko so se hoteli fotografi odstraniti, ni upal nobeden iz voza, da bi odvezal žico in so se slednjič odpeljali s privezanim žico vred. Höfler je napravil takrat izborne posnetke, katere občuduje danes celi svet. Levja družina je kazala od dne do dne več zaupanja do neznancev. Bila je levinja, ki je skočila vedno kot prva na seboj pripeljani plen. Fotografii so čakali, da je začela žreti in so se odpeljali z za voz privezanim živaljo. Levinja se je zagrebla z zobmi ter kremplji v mrhovino in se pustila vleči naprej. Ako je družba avto ustavila, se je zagledala zver rado vedno v ljudi. To igro so ponavljali tako dolgo, dokler ni začela zver razjarjeno krčiti rep in obetati nevarnost, ker levinja vendar le ni bila kje iz kakega cirkusa.

S pomočjo za voz privezane mrhovine so zvalili fotografi večkrat celo tolpo izza grmovja čisto na plan, kjer se je pustila fotografirati od poljubnih strani.

Čez nekaj časa so odkrili raziskovalci, da sta dobili dve levinji mladiče. Samo ena levinja je prihajala odslej iz

gošče, da se je udeleževala pojedine, druga je med tem čuvala zarod. Ko so bili mladiči že nekoliko večji, so jih potniki izmaknili materam ter jih odnesli seboj v taborišče, kjer so jih spravili v hitro iz palic zgrajene kletke. Ko so drugo jutro za tem vstali, da bi nakrmili mladiče, jih ni bilo nikjer. Levinji sta deco izsledili, razdrobili v noči kletke in vzeli mladež seboj. Fotografii je bilo strah, kako stališče bode odslej zavzela levja družina napram snemanju. Levi niso zamerili — kraje mladičev in ti so se upali kmalu tik do avtomobila, iz katerega so jim ponujali meso.

Skoro vsi poklicni lovci in domačini Kenija pokrajine so zvedeli za to naravnost čudovito levjo tolpo. Ako so zagledali na potu od Nairobi proti Liani levjo družino, ki se je obnašala kakor psi zaupno, so brž ustrelili kozla ali cebro in nahranili zverjad.

Fotografi so bili ponosni, da so imeli v sredini divjine rjoveče leve za dobre znance. Karl Cottar je povabil večkrat seboj izkušene lovce, ko so pa videli, kako skačejo levi na voz, so obledeli kakor ljudje, ki zagledajo prvič v življenju leva. Dolgotrajen pogled na mirno levjo tolpo je nekaj, kar smatra lovec za nemogoče ter izključeno.

Ista družba je srečala nekoč ob bregu Tanganika jezera leva, ki je tudi zapazil za voz pritrjeno mrhovino. Pa zver se ni pognala na vabo, ampak na avto in le dobro pomerjeni strel iz pištole in najhitrejši pobeg sta bila rešitev vseh potnikov-fotografov.

Nekaj časa pozneje je vzel Karl Cottar nekaj znancev seboj, da bi jim pokazal v prosti divjini krotke leve. Celi teden se je vozil okrog, pa ni mogel zadeti na svoje prijatelje. Ko se je hotel zvečer vrniti s spremljevalci v taborišče, se je moral prepeljati preko globokega jarka, ki se je vlekel ob stari divjini. Trava je bila tamkaj visoka in gosta. Čisto nepričakovano je zadel ob skalo in obstal. Ko je hotel avto pognati, je bil voz obdan od — levov. Spremljevalci so zagrabili takoj svoje puške, so hoteli sprožiti, ko je spoznal Karl svoje prijatelje. Zaklical je svojemu spremstvu, naj nikar ne strelja. Položaj je bil nad vse opasen. Levi so obkrožili celo družbo in v teh trenutkih je skušal Karl vse preplašene uveriti, da gre za prijazno levjo tolpo. Vsi so bili prepričani, da je njih vodja ob pogledu na zveri ponorel, a vendar je zadržal spremstvo, da ni streljalo in se uverilo, da je res med levi, katere so osem dni iskali zamanj. Sicer krotki levi bi bili raztrgali vse radovedneže, ako bi bil le padel samo eden strel med nje.

Tokrat so imeli izletniki seboj nekaj svežega mesa, kar so zavohali levi in so se obnašali baš tako, kakor bi hoteli skočiti v avto in sami poiskati kosilo. Posrečilo se je voz pognati in iz drvečega voza je vrgel Karl levom meso.

Opisana levja družina je še vedno v omenjenem kraju, kjer preži na avtomobiliste, ki jej mečejo meso in se čudijo pogledu na tolikanj nevarnega in požrešnega kralja živali in afriških pustinj.

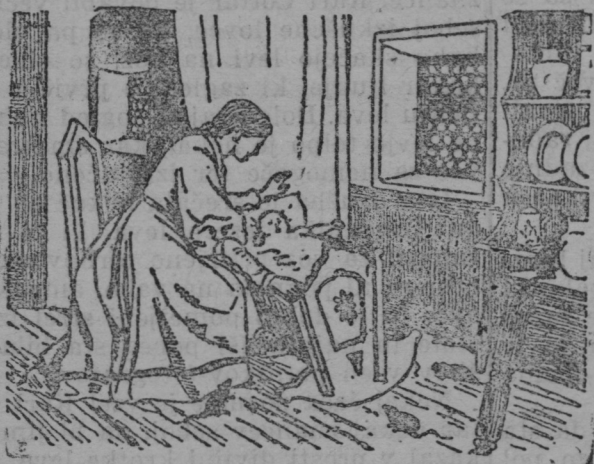
Za našo deco.

Čarobna piščalka.

(Pripovedka.)

Na obali reke Wesere (v Nemčiji) je lepo mestoce Hameln. Pred 500 leti je doletela to mesto strašna nesreča, o kateri vam bom tu pripovedal.

Nekega dne so privrele, nihče ni vedel od kod, v vse mestne okraje mnogoštevilne podgane. Najprej so udrle v mlekarno, kjer so požrle ves sir; potem so se spravile nad sode s posušenimi ribami. Preglodale so les in tako dospale do svojega plena. Meščanom se je to zdelo na prvi hip smešno. Ali kmalu jih je smeh minil. Podgane so se tako razmnožile, toliko jih je bilo povsod, da so jih našli celo v prazničnih klobukih uglednih meščanov. Napadale so tudi mačke, ki jim niso bile kos in so se porazgubile na vse strani. Po hišah so vsako jed i one poskusile. Niti bedni dojenčki v zibelkah niso

ostali na miru, ker so tudi nanje navalile te ostudne živali ter so jih obgrizle. Kaj naj še povem? Radi neprestanega cvilenja teh živali se ljudje niti niso mogli pogovarjati. To je bilo zelo nerodno za nekatere ženkice, ki so bile navajene, da vsako jutro, ko so pometale pred hišo, dolgo kramljajo s sosedo. To je pa bilo sedaj že preveč. Meščani niso več vedeli, kaj bi.

Nekega dne so šli pred mestno posvetovalnico in so klicali:

»Naš župan ne velja nič in njegovi svetovalci še manj. Zastonj dobivajo plačo, če niso zmožni, da nas rešijo teh grdob. Seveda, gospodi je tu dobro. Sita je, mirna in spočita. Prebudite se malo! Išcite in najдите pomoči proti podganam! Drugače pa bodele morali zapustiti to službo!«

Ko so župan in njegovi svetovalci to čuli, so se prestrašili. Takoj so se podali v posebno sobo na posvetovanje. Ob največji tišini je rekel župan:

»Gospodje! Naj me koza brčne, če sem zadovoljen, da moram biti tu župan. Rad bi bil sto kilometrov od tod. Najti pomoč proti podganam! To je lahko reči. Noč in dan si ubijam glavo, pa ne morem nič najti. Treba bi bilo dobiti posebno vrsto mišolovk, ali ...«

Nekdo je potrkal na vrata. Župan je prekinil svoj govor.

»Kaj je to?« je vznemirjen vprašal mestne svetovalce.

Zopet trkanje. Slično je bilo škrtanju, kakršno so povzročale podgane, ko so glodale ponoči po hiši.

»Naprej!« je zaklical župan.

Vrata so se odprla in vstopil je človek čudne zunanosti. Bil je suh in visok. Nosil je dolg plašč do peta, ki je bil sestavljen od samih kos-

čkov blaga različne barve. Izpod krznene kape so mu silili dolgi prameni črnih las. Na zagorelem licu ni imel ne brk ne brade. Na njegovih ustnicah je poigraval tajinstven nasmeh, a s svojimi modrimi očmi je gledal prodirno, kakor da bi mu to bile igle.

Od kod je prišel, ni vedel nihče. Eden izmed svetovalcev je rekel:

»Če bi se bil sedaj pojavil ded mojega pradedi, bi se manj čudil.«

»Gospodje«, je začel neznanec govoriti, »s pomočjo tajne moči morem prikleniti na sebe vsa živa bitja pod nebom, bodisi da plavajo, tekajo ali letajo. Jaz pa uporabljam to svojo moč samo pri onih bitjih, ki so škodljiva, n. pr. miši, žabe, kače itd. Drugače pa sem godec na piščalko.

Zdaj so opazili vsi, da ima okoli vratu obesheno malo piščalko. Neznanečevi prsti so se neprestano gibali, kakor da bi hoteli čimprej prijeti za piščal.

Nadaljeval je:

»Da, v istini, gospodje! Jaz sem navaden siromašen godec. Preteklega leta sem bil pri tatarskem kralju. Očistil sem mu deželo komarjev, katerih je bilo toliko, da radi njih ni bilo mogoče videti neba. Rešil sem Perzijo velike nezgode, ker sem odpravil vampirje, ki so sesali človeško kri. Ako želite, vas rešim podgan. Za tisoč dinarjev odpravim vse iz mesta.«

»Tisoč dinarjev! Petdeset tisoč jih dobiš, samo ako se ti posreči, da te živali odpraviš«, so kakor en moč zaklicali župan in svetovalci.

»Rekel sem tisoč dinarjev, naj toliko tudi ostane«, je odgovoril neznanec. Nato se je priklonil in odšel.

(Dalje sledi.)

Dobro je pogodil. Lojek hodi v prvi razred. Učitelj ga pokliče pred tablo, kjer visi velik zemljevid in pokaže s prstom neko mesto na njem. »Kaj je to?« — vpraša učitelj. Tonček gleda nekaj časa učiteljev prst, ki ni bil kdo ve kaj negovan ter se nato odreže ves ves, da je tako dobro pogodil vprašanje: »To je umazan noht, gospod učitelj!«

Iz naloge. ... in prganjana zver je bežala od skale do skale. Slednjih pa ni mogla več dalje. Pred njo je zljajal prepad, za njo pa lovec.

Tudi dokaz. A: »V moji rojstni vasi je bil neki mož rojen 1.1800.« B: »To pa ni mogoče!« A: »Kako ne; saj sem bral njegovo rojstno letnico na nagrobnem kamnu.«

Pri kavli. Sosedinja (tiho): »Zanemarjena družina to! Poglejte, kašne slabe servijete imajo.« Gospa: »Res jel in pomisli, še te sem jim morala posoditi jaz!«

Umestna previdnost. Mali Janko: »Ti Lizi-ka, danes moram biti pač pridna. Zdravnik je priporočal očetu več gibanja.«

Mirko je bil prvič na počitnicah na deželi in takoj prvo jutro je šel gledat, ko so molzli krave. Pa ga vpraša dekla: »No, fantek, ali hočeš malo poskusiti našega mleka?« Mirko: »Ne, ne maram ga. V mestu dobimo mleko iz lepe, bele mlekarnе, ne pa od umazane krave.«

K profesorju Konšku, blagega spomina in velikega želodca je prišla kmečka mamica s cekarjem v roki, v katerem je ždel precej rejen petelin. Boječ se je približala gospodu profesorju in ga ponižno nagovorila: »Milostni gospod, tole sem jim prinesla in rada bi jih vprašala, ali bo moj sin izdejal šolo?« Gospod Kunšek je malo premislil, nato pa prijel za cekar in potezal kal petelina: »E,« pravi nato ženici, »kar brez skrbi bodite, za zadostno bo že pel.«

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

V župnišče se sprejme 15. oktobra dekla, ki bi oskrbovala nekaj živine, opravljala poljska dela in pomagala v gospodinjstvu. Sprejme se le poštena, pridna, zdrava, krepka in dela vajena ter stalna. Mesečna plača Din 175.— in navadna oskrba. Ponudbe na upravo »Slov. Gospodarja« pod štev: P 77. 1408

Vzorno posestvo 4 orale, nov hlev, sadovnjak, vinograd, njive, se prodaja v Žičah. Natančni naslov pove Josip Spindler, Ročica, Sveta Ana v Slov. gor. 1409

Učenec za manufakturno trgovino se sprejmetakoj. Ponudbe na naslov: A. Kostanjevec, Ptuj. 1410

Dekle, močno, pridno in pošteno, katero bi krmilo in snažilo enega konja in eno kravo, zna molziti in bi opravljalo poljsko delo, se išče s 1. oktobrom. Plača mesečno 300 Din. Ponudbe na upravo lista pod »Pridna«. 1407

Nova hiša, dve sobi, kuhinja in lep sadonosni vrt se prodaja. Vpraša se Studenci, Kralja Petra cesta 62. 1406

Pekovskega vajenca iz boljše hiše in krepkega sprejme Jos. Žunko, Selnica. 1405

Majhno čedno posestvo, 10 minut od glavne ceste, najbolj pripravno za rokodelca ali penzionista se radi družinskih razmer takoj prodaja. Naslov v upravi »Sl. Gosp.« 1402

Posestvo 14 oralov zemlje v Slov. gor., se prodaja z vsemi premičninami in trgovskim lokalom. Naslov v upravi. 1384

Majerja z ženo in hčerjo, in hlapca k konjem, oženjenega, sprejme uprava veleposestva Jos. Ornig-a, Št. Janž na Dravskem polju. 1386

Prodaja se enostanovanska hiša z vrtom v Pobrežju, Tezenska ulica 13, Maribor. Naslov v upravi. 1387

Dve posestvi v prav dobrem stanju na prodaji. Perovič. Pobrežje, Zrkovska cesta 31, Maribor. 1385

Dam otroka za svojega. Topolovec Jurij, Jezdarska 8, Maribor. 1388

Prodaja se lepo arondirano posestvo v ravnini 10 in pol oralov. Zg. Polskava 11, Babšek. 1393

Gostilna z dobro vpeljano trgovino, brez konkurence, velik sadonosnik pri stezi, tri četrt ure od kolodvora, vse v dobrem stanju, se takoj prodaja. Vprašati pri Černjaviču, Št. IIj v Slov. gor. 1396

Kratek klavir poceni na prodaj Din 3000.—. Einspielerjeva ulica 26. 1398

Pastirja, šole prostega, sprejme Krejač Anton, Hrenca 22. Sv. Peter pri Mariboru. 1399

Učenec za krojaštvo se sprejme. Lorber, Počehova, Maribor. 1400

Pomočnik in učenec se sprejme takoj. Jakob Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg 4. 1429

Dobro ohranjen, prenovljen Ford-avtobus s 14 sedeži se po izredno nizki ceni prodaja. Polizve se pri župnem uradu, Sv. Lovrenc na Pohorju. 1421

Harmonij, jako dober, s premikajočo klavi-jaturo prodaja Purkhart, Maribor, Magdalenska 33/I. 1420

Sprejem s 1. oktobrom starejšo pošteno deklo, ki zna kuhati in svinje opravljati, ter poštenega, močnega hlapca od krščanskih staršev h konjem, ki zna opravljati vsa gospodarska dela. Naslov v upravi »Slovven-skega Gospodarja«. 142

Viničar se sprejme s štirimi delovnimi močmi. Naslov v upravništvu. 1428

Sprejem hlapca h goveji živini, tudi oženjenega, in deklo za kmečko delo. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slov. Gospodarja« pod »stalna služba«. 1415

Posestvo okoli 7 oralov prodaja Paul Golob, Žikarce, Sv. Barbara v Slov. gor. 1419

Posestvo 13 joh na prodaj, gospodarsko poslopje v prav dobrem stanju, 10 minut od državne ceste, se ugodno prodaja. Vsa pojasnila daje Franc Koren, sodarski mojster v Morju, p. Fram. 1418

Sprejme se čevljarski vajenov. Oskrba v hiši. Konrad Polič, čevljar, Sv. Jurij v Slov. gor. 1417

Iščem hlapca za konje, treznega in pridnega. Vajen mora biti planine. Požar, Ruše. 1414

Lepo posestvo 12 joh se prodaja. Naslov v upravi. 1413

Posestvo obstoječe iz ca 20 oralov njiv, travnikov, vinograda in sadnega vrta, kakor tudi gozda s primerno stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem pri žel. postaji in glavni cesti lepega kraja ležeče se prodaja. Ponudbe pod »Samoplačnik v gotovini« na upravo lista. 1412

Sprejemem takoj v stalno službo zanesljivega, izvežbanega viničarja, ki se spozna tudi pri poljskih delih in vrtnarstvu, cepljenju itd., po možnosti oženjen brez otrok, proti plači, stanovanju, dodelitvi polja in kuriva. Reflektanti morajo imeti večletna izpričevala ter navesti osebe boljšega značaja, pri katerih se glede njih sposobnosti lahko informira. Pismene podatke o starosti in dose-danem zaposlenju je poslati pod »Trezen« na upravo lista. 1416

Pošteno kmečko deklo se sprejme takoj kot pomoč gospodinjici v trgovsko hišo. Stara mora biti nad 20 let, razumeti mora vsa hišna dela ter se ne sme nobenega dela ustrašiti. Ravnanje in plača dobra. Ponudbe na Matilda Geratič, Sv. Lovrenc na Pohorju. 1411

Vabilo. Prostovoljno gasilno društvo Gerečja vas priredi dne 27. septembra veliko tombolo, od katere čisti dobiček je namenjen za nabavo nove motorne brizgalne. Torej tovariši in gasilci sezite po srečkah, katerih cena je samo 3 Din. Vabi odbor. 1430

500 Din tedensko plačamo vzgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor. 1242

□□□□□□□□□□□□□□□□

Inserirajte!

□□□□□□□□□□□□□□□□

PERILO ZA GOSPODE
PERILO ZA DAME

Srajce

in vse drugo perilo za gospode in dame kupite v dobri kva-liteti in po zelo nizkih cenah v

Trgovski dom R. STERNECKI
Celje štev. 24.

Velika izbira kravatskih, žepnih robcev, naramnic, podvez, rokavic, nogavic in drugih modnih predmetov. Cenik z mnogimi slikami zastoni!

Ljubiteljica otrok sprejme enega ali dva otroka v popolno oskrbo po nizki ceni. Naslov v upravi. 1395

Krasno posestvo 1 in četrt joha, zidana hiša, štiri sobe, električna luč, voda v kuhinji z gospodarskim poslopjem prodaja Ignac Jevšenak, Spodnji trg, Muta 56. Cena 70.000 Din. 1401

Kolarski vajenov se sprejme takoj pri g. Ivanu Mercu na Bregu pri Ptuj. 1404

Prodaja se posestvo 5 oralov, Gabernik 9, Zg. Polskava, Bezjak A. 1392

Veliko izbiro vsakovrstnih pletenih oblek, jopic, vest, puloverjev itd. priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in poceni. 1311

Revno deklo 17 do 25 let staro, pošteno, snažno, iščem k triletnemu otroku in za vsa hišna dela na deželi. Naslov pod šifro »Vpokojen oficir«. 1364

Opeka zidna, strojna in ročna, strešna zareznaja, bobrovci, žlebnjaki, vse priznane najboljše kvalitete, se dobi vedno po najnižji ceni pri »Ormoški opekarni v Ormožu«. 1334

Stare, dobro ohranjene sode ima na prodaj: uprava grajščine Gornji Cmurek, p. Marija Snežna. 1363

Čevlji brezkonkurenčni izdelavi, materijalu in trpežnosti zato najcenejši pri trdkih

D. Uršič, čevljarna
Celje, Breg štev. 37

Ceniki na zahtevo brezplačno! 1285

Fran Strupi, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba. 2

Na drobno! Na debelo!

OTVORITEV TRGOVINE

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem odprl v popolnoma prenovljenih prostorih

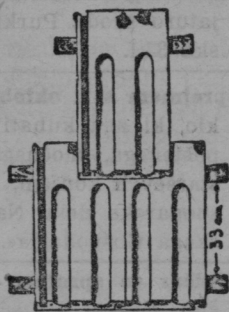
Meljska cesta št. 9
Trgovino s špecerijo in meš. blagom

Trgovino sem bogato založil s prvovrstnim in svežim blagom, tako da sem v stanju cenjenim odjemalcem postreči z najboljšim po solidni ceni.

Za obilen obisk se priporoča

Franc Božiček

Maribor, Meljska cesta št. 9.

Oglasujte v „Slov. Gospodarju!“

Opekarna

1346

F. P. Vidic & Komp.

v Janževcih pri Sv. Urbanu (Ptuj) Slov. gor., nudi v poljubnih množinah izvrstne zidake, prvovrstno blago:

a) enojno »zarežane strešnike, b) dvojno »zarežane strešnike »Prekrivače.«

Strešnik se lahko pribije ali priveže na letvico tako, da je streha proti vsakemu viharju in nevihti zavarovana. Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči. Doseže se izredno zaprto streho in gost strešni krov. Na željo pošljemo vzorce in ponudbo.

Na drobno!

Na debelo!

Sadne mline — razne kotle

brzoparilnike (Alfe), pluge in njih dele, štedilnike od najpreprostejših do najfinejših ima stalno in v veliki izbiri na zalogi trgovina z železnino.

Anton Brenčič, Ptuj. 1350

Znižane cene!

Točna postrežba!

Usnjarna

Josip Pirich

Sv. Lenart v Sl. g. — Ptuj, Hrv. trg 3. Podplati, zgornje usnje lastni izdelki, čevljarke potrebščine. — Velike zaloge. — Zopet znižane cene. — Lastna parna žaga pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Cene žaganja po kubičnem metru Din 40.— za mehki les, Din 60.— za late in trdi les. 1372

D E N A R

si prihranite. ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsa kovrstno perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Majerja in viničarja z več močmi rabi A. Mišita, Jarenina. 1339

Ali ste že slišali

da se je vselil dobro znani

trgovca Anton Macun

v svojo novo stavbo v

Gospodski ulici v Mariboru.

Tukaj Vam nudi vsakovrstno manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste.

V zalogi je velika množina ostankov šlofa po 25 Din, volne po 28 Din, mnogovrstnih ostankov od 5 Din naprej. Ali je mogoče še ceneje? Otroške obleke od 98 Din naprej, tople zimske suknje (štucer) po 260 Din.

Oglejte si izložbe v novem vходу! 1313

Pohištvo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prti, vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala za mobilije, gradl za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

Karolu Preis - Maribor

Gospodska ulica 20.

Ceniki zastoj!

1367

Ceniki zastoj!

Javna zahvala.

Podpisani posestniki si štejemo v dolžnost, da se tem potem javno zahvalimo trdk!

Joža Hrastelj v G. Radgoni

katera nam je kot pogorelcem priskočila na pomoč in darovala vsakemu pa 500 kg apna. Vzgleda vredna je tudi izjava g. šefa tvrdke, da bo tudi v bodoče vsakemu pogorelcu iz srezov: Ljutomer, Št. Lenart in Murska Sobota, ne glede na to, če je njegova stranka, poklonil gori označeno količino apna kot podporo. — Vsled tega si štejemo v dolžnost, da trdko, katera nas pozna tudi v nesreči, priporočamo najtopleje prav vsem.

Podpisi:

Ludvik Lipič, l.r., posestnik Črešnjevci, Ivan Pfeier, l.r., vulgo Žigert, posestnik, Nasova, Janez Špindler, l.r., posestnik, Ščavnica št. 18, Karl Sirk, l.r., posestnik, Ščavnica.

Dobro in poceni

kupite jesensko in zimsko blago, kakor vse vaše potrebščine v trgovini

Josip Farkaš

v Sv. Jurju od Ščavnice.

Oglejte si lepo novo zalogo in nizke cene. 1403

**Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.